

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΠΕΡΙ ΖΑΜΠΑ

ΤΕΥΧΟΣ 23^{ον} & 24^{ον}

ΑΘΗΝΑΙ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

1924

32 ΣΕΛΙΔΕΣ ΔΡ. 2

**ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ
ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΑΣ
ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ**

*Να προμηθευθῆτε
ἀπὸ τὸ εἰδικὸν Κατάστημα*

**ΑΡΩΜΑΤΩΝ
ΜΙΧ. Ν. ΜΑΤΣΟΥΚΑ**
Τηλ. 21-68 Κατάστημα 10

*Διὰ τὰ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ νοσήματα συνιστᾶται
μὲν τὴν τελευταίαν Οφθαλμολογικὴν Κλινικὴν*

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ
Υψηλοῦ Οφθαλμολόγου
27, Ὁδὸς Μεγάνδρου, Τηλ. 168
Ἀθήναι

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΩΝ ΛΟΥΞ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΡΥΜΠΗ
ὉΔΟΣ ΜΙΑΤΙΔΟΥ 20

ΡΑΤΖΙΟ & ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ - ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ
Αγοραπωληταὶ καὶ ἐφοικασεὶ κατὰ
στημάτων, οἰκίων, εἰκόπεδων καὶ
παντὸς εἴδους ἐπιμελησέως
Ἐνυπόθηκα δὲ εἰς
ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 3-ΑΘΗΝΑΙ

**ΟΛΟΣ Ο ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΠΕΡΝΕΙ ΤΗΝ ΜΠΥΡΑ ΤΟΥ
ΕΙΣ ΤΟ ΖΥΘΕΡΓΙΑΤΟΡΙΟΝ ΠΕΡΑ-ΠΑΛΛΑΣ**
*Κουζίνα Εὐρωπαϊκὴ καὶ ἀληθινὴ Ἀνατολίτικη. Συγκέντρωσις ἀπολαυστικῆς
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 36 (παρὰ τὸν ἑσπ. Σαλὸν Ἰταλίας)*

**ΜΑΛΛΙΝΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΛΕΥΚΑ
ΕΙΔΗ
ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ
ΣΤΟΥΣ
ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΡΜΟΥ 58-60**

Ν. ΧΙΟΝΗΣ & ΣΙΑ
**ΗΡΧΙΣΕ ΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΤΟ ΝΕΟΝ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
Α. ΚΛΑΒΕΡΙ**
3-ὉΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ-3
— 0 —
**ΖΩΝΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ ΜΑΓΙΟ
ΚΟΡΣΕΛΕΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΙ
ΚΗΛΕΠΙΔΕΣΜΟΙ
ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΕΝ ΓΕΝΕΙ**

ΑΤΜΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
ΖΑΧΑΡΩΠΑΣΤΙΚΗΣ, ΚΟΜΦΕΤΟΠΟΙΪΑΣ, ΔΟΥΚΟΥΜΙΩΝ, ΚΑΡΑΜΕΛΩΝ & ΧΑΛΒΑΔΟΠΟΙΪΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΩΓΟΥ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1888
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ὁδὸς Πειραιῶς, Τηλ. 5-31.
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ὁδὸς Καλαμιῶνου 18, Τηλ. 8-71, ΑΘΗΝΑΙ
ΒΙΑΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΦΡΟΥΤῶΝ ΓΚΛΑΣΣΕ ΠΩΛΗΣΙΣ ΚΟΝΑΡΙΚΗ & ΔΙΑΝΙΚΗ

Κυρίαί! Δεσποινίδες!
Η ΚΡΕΜΑ ΝΥΜΦΩΝ
Μόνον δύναται νὰ δώσῃ σὺν προσωπίᾳ σας
τὴ λευκότητα, τὴ θελκυστικότητα, τὴν ἀπαλό-
τητα καὶ τὴν θροσσερότητα τοῦ μᾶττιν ἀνα-
ζητεῖτε. **ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ**
Ἐντυπὴ Ἀποθήκη: **ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ**
ΠΑΡΑΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
Πατησίων 23α (ἐναντι Θεάτρου Ἀλάμπρας)
ΑΘΗΝΑΙ Τηλέφ. 12-12

ΒΟΥΡΑΚΗΣ
1-ΘΗΣΕΩΣ-1
ΟΛΑΙ ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΧΡΗΣΟΧΟΤΑΣ
Ἀγοράζονται
πολύτερα λίθοι καὶ καταμήματα.

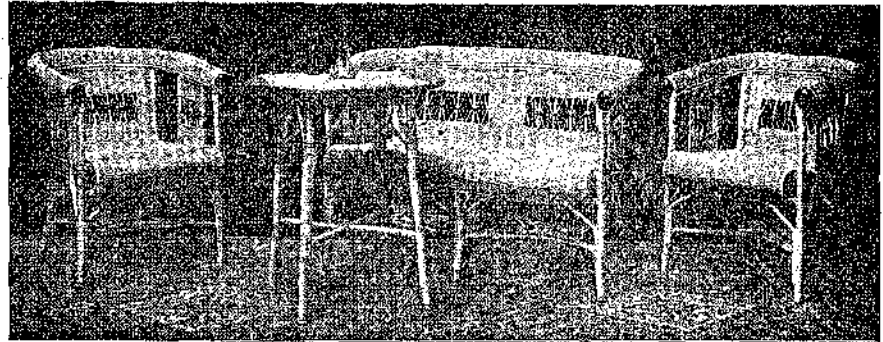
Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΑΚΗΣ
1 - ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ - 1
(Πλατεία Συντάγματος)
Πωλῶ καὶ ἐνοικιάζω οἰκίας, οἰκόπεδα,
καταστήματα παντὸς εἴδους καὶ πανταχοῦ
ἔχω μεγίστην ποικίλιαν.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΕΥΑΓΓ. ΓΙΑΝΝΙΝΗ & ΝΙΚ. ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
3 ὁδὸς Προαστείου 3-ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΦΟΡΛΟΓΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΔΥΡΗ (πρώην Οἰκ. Υπαλλ.)
ΑΘΗΝΑΙ Πραστειῶν 2 (Ἐπ. Γραφίου 11)

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΠΛΕΚΤΩΝ ΕΠΙΠΛΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ **ΑΙ ΙΝΔΙΑΙ** ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ 9Γ
Γ. ΧΕΛΜΗ & ΣΙΑ

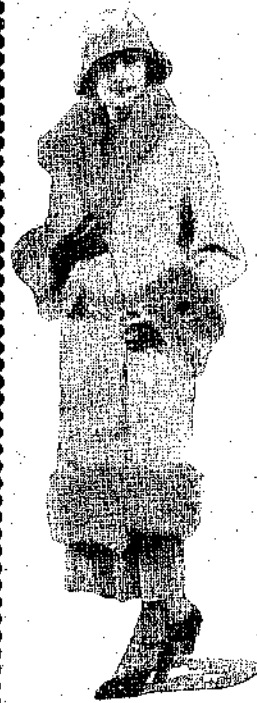
**ΠΡΙΝ ΠΡΟΒΗΤΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ ΕΠΙΠΛΩΝ ΕΙΣΚΕΦΘΗΤΕ
ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΜΑΣ. ΕΠΙΠΛΑ ΕΦΑΜΙΛΛΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪ-
ΚΩΝ. ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ.**

ΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΟ ΔΩΡΟΝ
ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ ΠΟΔΗΛΑΤΟΝ
RALEIGH
Σ.Κ. ΣΥΜΕΩΝΟΓΛΟΥ Πειραιῶς 1
ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΣΥΜΠΛΗΡ
Σταδίου 464

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΙΑΝΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ
& ΜΙΧ. ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ
Πραστειῶν 3* (ἀπὸ γων. 10) ΑΘΗΝΑΙ
Κολοκοτρώνη 61 ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΠΑΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΗΣ
Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ
ΕΥΣΥΝΕΙΔΗΣΙΑ ΕΙΣ ΟΛΑ
Μοναδικὸς σὲ γούστα
καὶ σὲ φήμηνα
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 6
Ἀθῆναι.

ΜΕΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
ΠΛΕΚΤΩΝ, ΜΑΛΛΙΝΩΝ, ΜΕΤΑΣΩΤΩΝ
PARADIS DES DAMES

Σάρκες,
Βλούζες,
Κάμπες,

Φορέματα
Ταγιέρ,
Ζακέτες.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΥΝΑΙΚ
ΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ

Φορεμάτων
Ραπτικής,
κλπ. κλπ.

I. ΚΑΖΕΣ & ΣΑ

Ὁδὸς
Καπνικαρχίας 16
καὶ Φιλοθέης 11

ΕΙΣ ΤΟ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΘΕΝ
ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΡΗΓΑ ΜΠΑΛΗ & ΣΑ
ΟΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ 2

ΠΛΟΥΤΟΣ

Ἀδαμαντίνων Κοσμημάτων
Πλατίνης, χρυσοῦ ἐκλεκτῶν
ὄρολογίων καὶ ἐπαρτήρων
σκευῶν εἰς τὰς πλεον λογικὰς
τιμὰς διὰ

ΔΩΡΑ

ENGLISH HOUSE

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΑΦΙ ΣΟΥΔΟΠΟΥΔΟΙ

44—ΟΔΟΣ ΣΤΑΛΙΟΥ—44

Τηλέφ. 14—57

ΕΧΕΙ ΤΑ ΚΑΛΙΤΕΡΑ
ΑΓΓΛΙΚΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ
ΕΙΣ ΜΕΤΑΛΛΗΝ ΠΑΡΑΚΑΤΑΣΤΗΚΗΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΥΡΙΤΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΚΑΔΥΚΟΠΟΙΕΙΟΥ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
3—ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ—3

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΤΑΙΡΙΚΟΝ
Δραχμ. 3,000,000
ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ
Δραχμ. 7,500,000

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΥΡΙΤΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ: Ἀπαντα τὰ ἐργη-
τικὰ εἶδη. Ἀυγαμίτις, Φοροῦτις, Σεδδίτις,
Πυρίτιδες πολέμου (ἀκαπνός καὶ μάχη
κνηγίου, ὑπόνομος, σκάγια, μολυβδόσω-
λῆνες, θρυαλλίδες κλπ.

ΚΑΔΥΚΟΠΟΙΕΙΟΥ: Φυσίγγια πολέμου
(Μάνλιχερ, Μάουζερ, Λερπέλ κλπ.), κνη-
γίου, περιστροφῶν, καψύλια δυναμίτιδος
κλπ.

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΩΝ: Κατασκευὴ διαφό-
ρων μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων ἀκριβείας,
ὡς καὶ ἀνταλλακτικῶν ἐξαρτημάτων ἀυτο-
κινήτων.

ΤΑ ΚΛΥΚΑ ΣΑΣ,
ΤΟΥΣ ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΔΕΣ ΣΑΣ,
ΤΙΣ ΤΟΥΡΤΕΣ ΣΑΣ,
ΤΙΣ ΠΑΣΤΕΣ ΣΑΣ

Εἰς τὸ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
29—Πανεπιστημίου—29

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Δ' - Ἀριθ. 23-24 ΑΘΗΝΑΙ 21 Δεκεμβρίου 1924

ΔΙΟΚΡΕΙΤΗΣ:
Ἑταιρία «Ἐκδοτικὸς Οἶκος τῶ Παρασκήνια»
Προσέτιο 8, Ἀθήναι.
Πιστὴ ἀποστολὴ πρὸς τὴν ἑξ ἄνω Ἑταιρίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ
Θ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Ἑτησίᾳ Δρ. 100 Ἑτησίᾳ Δ.Στ. 0.50
Ἑξάμην. » 50 Ἑξάμην. » 0.25

ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘ. "ΡΑΓΥΑ."

ΜΕΡΙΚΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΘΩΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΠΟΥΠΕ ΤΟ 1908

πὸ καιρὸ τὸ θέατρο ἔπαυε γάρη σχολεῖο, γιὰ τὸ
κι' ὁ θεατῆς φέρει ἀπ' τὴς παρασιώσεως του μὲ πρὸς
καρδιά. Κεῖνος ποὺ ζητᾷ νὰ γαργαλιῶθῃ μέσα
σ' αὐτὸ, θὰ πεῖ πὸς εἶναι ξεκουτισμένος, κι' εἶτι
εἶναι ἕνας ἀπὸ κείνους ποὺ τοῦ ἀρθεῖ νὰ ἐξευτελι-
ζουν τὴν ὑψηλὴ τέχνη ποὺ βγήκε ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς
θρησκείας.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴ λίπη ποὺ νοιώθουμε, μιὰ σκέψη κάνουμε ποὺ μᾶς
φερνει σὲ μιὰ μικρὴ ἐλπίδα κι' ὅπου μᾶς λέει, εἶτι, ἂν βρεθῆκαμε ἠθο-
ποιοὶ ποὺ παραγωγίσαμε τὴ μεγάλη ἀπο-
στολὴ τοῦ Θεάτρου καὶ δὲ ντραπῶκαμε νὰ
θάμουν τὸ ἐγὼ τους, τὸ τάλεντο τους, τὴν
τέχνη τους γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν ἕναν διέ-
θροιο σκοπὸ, ἐπιβάλλοντας κοντὰ σι' ἄλλα τὰ
πὸ ταπεινὰ κι' ἀνόητα ἔργα, εἶτι μπορεῖ
αὐτοῖς ἢ νεώτερο γενεὰ νὰ βγάλει φιλότι-
μους, εὐδονειδίητους καὶ μεγαλόκαρδους
καλλιτέχνες ποὺ μὲ τὴν τέχνη τους νὰ ἐπι-
βάλλουνε σὸ πάντα πρόθυμο κοινὸ τοῦ
θησαυροῦ τῶν μεγάλων δραματικῶν ποιη-
τῶν, ἀνυπάρχοντες εἶτι τὸ Θεατρὸ μας.

Ἐ, βρετὸ ἀπ' ἀπὸ τὸ χάλι, τί μὲρρω-
ση μπορεῖ νάχει ὁ Ἕλληνας ἠθοποιός; Οἱ
δραματικὲς σχολὲς οὔτε τὰ πὸ στοιχειώδη πράγματα δὲν μποροῦνε νὰ
διδάξουνε τοὺς μαθητὰς των.

Τὰ συχνὰ ταξείδια τῶν ἠθοποιῶν μας στὴν Ἑξώπη γιὰ τὴς με-
λέτες τους, κανένα ἄλλο ἀποτέλεσμα δὲν ἔχουνε παρὰ τὴν ξενολατρεῖα
καὶ τὴν ἀπόκτηση μιᾶς ξενικῆς προγορᾶς.

Ἡ μακαρίτῃ τῆ λήξει Βασ. Δραματικῆ Σχολῆ, ἂν καὶ δὲ λεπτοῦρ-
γγοῦ δπως πρέπει, ἕνα πρῶγμα ἐκατόρθωσε, πὸς νὰ παρασκευάσει τὸ
ἐλκὸ γιὰ τὴν ἀσκητὴ ἴδρυση τῆς Νέας Σκηνῆς. Ἡ δραματικὴ σχολὴ
τοῦ Ὁδείου διοργανωμένη ἀπ' τὸν Ἑταῖρο τῆς Γαλλικῆς Κομωδίας
κ. Τροουφιὲ κανένα ἄλλο σκοπὸ δὲν ἔχει παρὰ πὸς νὰ δικαιολογήσει
τὰ κληροδοτήματα τοῦ Ἀθέρωφ, διδάσκοντας τρεῖς ὀλόκληρα χρόνια
στοὺς μαθητὰς ἀνάγνωση, καὶ οἱ ἀπόφοιτοι διπλωματοῦχοι, ταιριάζει
μὰ μὲ τὸν Ρωμαῖο νὰ διαβάζουνε κι' αὐτοὶ ὅτι ἔμαθαν νὰ διαβά-
ζουν τὸ γράμμο τῆς μοῦρας τῆς κακῆς τους.» Ἡ ἀποσιγήθη μερικῶν
ποιημάτων δὲν μπορεῖ νὰ μορρώσει ἠθοποιούς καὶ μάλιστα ἠθοποιούς
γιὰ τὸ σημερινὸ θέατρο.

**ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ
ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

Ἀρχίζει νὰ αἰσιοδοξῆ κανεὶς διὰ τὴν τύχην τοῦ Δραματικοῦ καὶ γενικῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου ἐκ τῆς παρατηρουμένης ἐπιτόνου νέας θεατρικῆς ζυμώσεως. Τὸ λήγον ἐτος μᾶς βλέπει ὅπως ἀπληρογράμμενος ἀπὸ τὸν σιδηροῦν κλοιὸν τῶν θιάσων τοῦ Κέντρου. Τὰ συνοικιστικὰ θέατρα, καίτοι ἀτελῆ ἀπὸ ἀπόψεως σκηνηκῆς ἐμφανίσεως καὶ προσωπικοῦ ἀκόμη, ἀπειλόμησαν νὰ ἀναδιβάσουν ἔργα τοῦ δραματολογίου τῶν κέντρων, ἔτυγον δὲ τῆς ἐκδόμου ὑποσηρίξεως, διὰ τὰς κατὰ τὸ δυνατόν προσπάθειάς των, ὑπὸ τοῦ κρινοῦ. Αἱ Δραματικαὶ Σχολαὶ τῶν δύο Ὁδείων ἤρχισαν ἤδη νὰ ἐξαποσιέλλουν τοὺς μαθητάς των εἰς τὰ ἐπαγγελματικὰ θέατρα, ταχύτατα δέ, ἐδελπιστοῦμεν, διὲν ἡ ἀριστοτάτος Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Θεάτρου θέλει μᾶς δώσει τοὺς ἀναμενομένους ἀγλαοὺς τῆς καρπούς. Πάντα ἴ' ἀνωτέρω καὶ ὁ ἀριστοτάτος θιάσος Βεῶν καὶ ὁ ἀπὸ τετραετίας ἀγαπῶμενος θιάσος τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν εἶναι εὐδοκίμα σημεῖα τὰ ὅποια μᾶς ὑπόσχονται ἀπ' ἐνὸς μὲν τὴν συγκροτήσιν ὁμοιογενῶν θιάσων καλλιτεχνικῶς ὁρίμων ὡστε τὰ ἀναδιβαζόμενα ἔργα καὶ οὐχὶ θεατρικὰ παραγωγικὰ ὁλόγηματα νὰ παρουσιάξωσιν ἐνιαῖον τὸ ἀρμονικὸν σύνολον, ἀπ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀνάδειξιν νέων Ἑλλήνων συγγραφέων. Αἰετὶ ὑφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν διὲν ἡ ἐκ τῆς πολιτικῆς δόξης ἀκολασία τῶν τελευταίων ἐτῶν παρέσχεον εἰς τοὺς κόλπους τῆς καὶ τοῦ Θεάτρου. Οὐδόμητι προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν τοῦ Θεάτρου, πρὸς ἀνάδειξιν συγγραφέων, πῶσα δὲ τοιμῶτη, μεμονωμένη καὶ ἀνάγκη διὰ λόγους οὗς ἐκθέτομεν περιληπτικῶς κατωτέρω, ἔτυχε ἀγρίου καὶ ἀδυσωπήτου πολέμου. Πράγματι. Παρατηρήθη, κατὰ τὰ τελευταῖα αἰτῆ, διὲν τὸ θέατρον, ὁ βωμὸς τῆς τέχνης, τὸ βῆμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεντηοῦν τὸ φάλλον, τὸ ἀρετικόν καὶ ἀνυπόστατον πάλιν, διὲν ἀξίζει, ἡ ἀρετὴ, μετεβλήθη εἰς εὐσίαν πολιτικῆς προπαγάνδας. Παρατηρήθη διὲν ἡθοποιοὺς λησμονεῖ τὴν ὑψηλὴν τὸν ἀποστολήν, μετεβλήθη εἰς μισοστροφὸν πολιτικὸν προπαγανδιστικὸν ὄργανον. Ἐπόμενον ἦτο εἰς κατάστασιν, ὡς ἡ ἀνω, ὁ ἐπιχειρηματίας νὰ μεταβληθῆ, εἰς ἀδερῶν ἀπακτικὸν ὄργανον, εἰς Μολώχ, ἐπιζητῶν νὰ ἐκμεταλλεσθῆ ὅλας τὰς ἐπιπτώσεις τῆς καταιστάσεως διὰ νὰ πλουτίσῃ τὸ ταχύτερον. Καὶ εἶδομεν στρατολογουμένας ἐταίρας, ἀπὸ τὰ ἔσχατα τῶν καταγωγῶν, ἵνα συναγελασθῶσι μετὰ καλλιτεχνῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Εἶδομεν σοβαροὺς θιάσους μεταβαλλομένους εἰς μπάτια καληστίων καὶ σαλιμπάγκων διὰ νὰ στηρίξωσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς οἰονδήποτε ἀηδὲς καὶ ἐκφυλοῦν θεατρικὸν δημοῦργημα. Εἶδομεν δημοσιογράφους συγγραφεῖς νὰ συνομολογοῦν αἰσῶσι μετὰ τῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ νὰ ἐπιβάλλουν εἰς τὸ κοινόν, τῆ συνδρομῇ τῶν ἐφημερίδων των, ἔργα ὅπως-ὅπως γραμμένα, διασκευῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πορορογημάτων, ἔργα ἀνάξια νὰ τέμψωσιν εἰς ἐποχὴν ἡμεῶν, οὐχὶ ἀκρίβης, καὶ ἀκροατήριον χαμαιτυπιόν. Φυσικὸν ἦτο πᾶσα νέα ἐμφάνισις νὰ ποδοπατηθῆ. Ἡ νερὸς πᾶν τὸ ἴσον εἶναι ἡθικωτέρω καὶ ἀγνωστέρω πάσης ἑλλήνης ἡλικίας.

Ἀλλὰ περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου, κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτη, καὶ τῶν εὐδυνῶν αἰτίνας βαρύνοντι τοὺς ὄμους ἐνὸς ἐκάστον θέλομεν ἐπιληφθῆ ἀναλυτικώτερον καὶ ἀπὸ τῶν σιγῶν τῶν «Παρασκευῶν» καὶ δι' εἰδικοῦ συγγραμματος. Πρὸς τὸ παρὸν χαιρετῶμεν τὴν ἀναγκαζομένην τῆς ἀναγεννήσεως ἡώ. Ἡ δημιουργία μορφωμένων ἡθοποιῶν, ἡ ἀπόκτησις κριτικῶν ἐπιτοῶν μορφωμένων καὶ πρὸ παντὸς εὐδυνειδῆτων καὶ οὐχὶ τυχαρπῶστων γραφειῶδων καὶ μλοφατῆδων ἀκριβιστῶν θέλει μᾶς ὁδηγήσει ἀσφαλῶς εἰς τὸν ποθητὸν λιμένα, εἰς τὴν ἀπόκτησιν δηλαδὴ δραματικῶν πρῶγματι θιάσων καὶ γενικῶς θιάσων, Θεάτρου καὶ θεατρικῶν συγγραφέων.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΓΓΗΣ

ΚΑΤΙΝΑ ΔΕΛΕΝΑΡΙΔΟΥ

Ἡ εὐγενικὰ καὶ καλόκαρδη κοπέλλα τοῦ Θεάτρου αἱ ἐμφανίσεις τῆς εἰς τὴν Ὀπερέταν καὶ τὴν Ἐπιθεώρησιν ἐπῆρξαν πάντοτε ἕνα ξεκούρασμα γιὰ τὸ θεατῆ.
Ἐν πάσῃ περιπτώσει δημοσιεύομε σήμερα τὴν εἰκόνα τῆς, ὅχι τόσο διότι προσέφερεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Θεᾶτρον, ἀλλὰ γιὰτὶ ἀντιληφθῆ τὰ χάλια του καὶ τὸ ἐγκατέλειπε.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΝΕΑ
ΑΠ' ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩ

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΝΟΗΣΗ

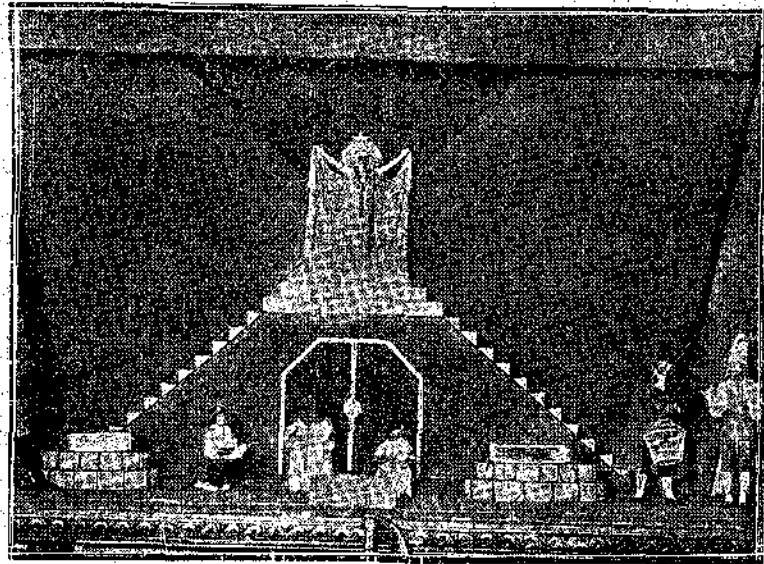
Ο μεγάλος Γάλλος αρχισίας Αλμπέρτος Μαρλίνι επινόησε ένα πρωτότυπο σχέδιο θεάτρου νεωτερικισμού. Κανένας ως τώρα δεν είχε σκεφθεί για την εκμετάλλευση των αντιπαραθέσεων του φωτός και της διασποράς των ήχων, που το νερό, περιτονκλώνοντας τη σκηνή, μπορούσε να δώσει.

Ο Μαρλίνι

Μόνος αυτός ενοήγησε και έκανε ένα μεγαλοπρεπές σχέδιο αμφιθεάτρου κτισμένου στην οχθή μιας τεχνητής λίμνης με μία πηγή εν είδει χειροπήσου, πάνω στην οποία θα υψώνονται τα διάφορα σκηνικά με πολυάνθρακες και υπέρυθρες διακοσμήσεις. Έτσι το θέατρο θα πέσει για μία αξία πιο συμβολική, ένα μεγαλείο φανταστικό!

Ο Αλμπέρτος Μαρλίνι εμελέτησε με πολύ φαντασία τα σκηνικά των αρχαίων Ελληνικών Τραγωδιών, των Βαλκωνικών δραμάτων και των συμβολικών έργων. Το φως, ο ήχος και κάθε τι το πλαστικό φανεράνουν μια νέα επινόηση για την οποία πρέπει κανείς να εδμή την προσεχή της πραγματοποίησης. Και όλοι ελπίζουν τώρα ότι δε θα περάσει πολύς καιρός που κάποιος επιχειρηματίας εμπροσθοάριος, με πάθος θα πραγματοποιήσει αυτή τη φανταστική ιδέα!

Η ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ "ΓΑΛΑΖΙΟΥ ΠΟΥΛΟΥ"

Ο περίφημος Γάλλος σκηνογράφος Σώζης Λεπάλ συνέθεσε για

το «Γαλάζιο Πουλί», τη θριαμβευτική αυτή φιλοσοφία του Μωρίς Ματσελίγκ, που παίζεται τώρα με μεγάλη επιτυχία στο Παρίσι από το θέατρο της Κόρας Λαπαρσερί, σκηνηκά υπέρυθως καλλιτεχνικά. Η φωτογραφία, που βλέπετε, μάς δείχνει το Παλάτι της Νόχιας, που με γραμμές απλές και με χρωματισμούς μπλε και ασπρόμαυρους αποτελεί μια τέλεια άρμονία.

Η ΜΙΣΤΕΝΓΚΕΤ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η όνομαστή καλλιτέχνης του Μούτικ-Χόλλ, Μιστενγκέτ, βεβαιώνεται τώρα στην Αμερική. Πριν όμως πάει εκεί θέλησε να δείξει στους Αμερικανούς ότι δεν έφραξε για τον τόπο τους απρόοπτα και απρόσμενα. Η είδηση που δημοσιεύουμε μάς παρουσιάζει την περίφημη χορευτική ομάδα σε 175 ζευγάρια γοβάκια που έδεωσαν απαραίτητο να πάει μαζί της. Όσο για τις άλλες της αποσκευές; Έβδομηντα πέντε καπέλλα και διακόσιες πέντε τουαλέτες και τσιγάρα ήταν το συμπλήρωμα του επίπλεόν της.

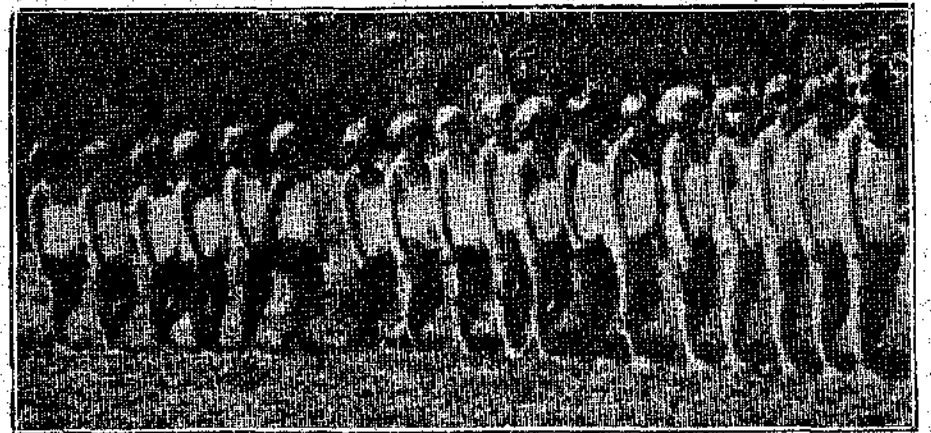
Η Μιστενγκέτ

Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΙΣΑΝΤΟΡΑΣ ΔΟΥΝΓΚΑΝ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

Πολύς καιρός πέρασε χωρίς ν' ακούσουμε να μιλούν για την όνομαστή και στην Ελλάδα, χορευτική αρχαίων και πλαστικών χορών, για την Ισαντόρα Δούνγκαν. Πού να βρισκόταν άραγε; Πολλοί έλεγαν πως είχε πάει στην Κίνα. Τέλος όμως έμαθαι πως βρίσκεται στη Μόσχα με μια από της πιο άρωσιωμένες και ικανές μαθητιές της εξωκοινοτήτων με τον ίδιο πάντα φλογερό ενθουσιασμό το μεγάλο της έργο: Το Σχολείο! Έβαλε να έκοι γύρω της παιδάκια, τα περισσότερα όρφανά και τα μαθαίνει την τέχνη του χορού, την χάρι των κινήσεων και το σπάνιο εγθύμιό της ευδηλώσεως κάθε ψυχικής και σωματικής διαδέσεως.

Και έτσι μέσα στην τραγωδία της βασανισμένης Ρωσίας χάρις στην Ισαντόρα Δούνγκαν βρισκείται ακόμα η γλυκύτης, η γοητεία και η τέχνη της θείας χορευτικής.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΜΕΤΑΞΑ

Η Σχολή της Ισαντόρας Δούνγκαν

Κινηματογράφος

Η ΓΚΑΡΣΟΝΝ

Δεν θα μιλήσουμε για το μυθιστόρημα του Μαργκριτ που έλοι οι Άθηναίοι τόχουν διαβάσει, αν όχι πρωτότυπο, τουλάχιστον τη μετάφρασή του, αλλά για τη μεγάλη Κινηματογραφική Δημιουργία ενός των διασημότερων Γάλλων σκηνοθετών, του μακαρίτη Armand du Plessys. Μια κινηματογραφική διασκευή μπορεί να έχει μεγάλη διαφορά απ' το μυθιστόρημα: εδώ όμως ο σκηνοθέτης ακολουθεί, δίχως να λοξοδρομήσει καθόλου, το στενό μονοπάτι που του χάραξε ο συγγραφέας. Όλες οι σκηνές δίνουν την εντύπωση της κινήσεως και της ζωής, γιατί άλλωστε δεν είναι παρά η πιστή αναπαράσταση των ψευδτικών και ανήθικων συνθηκών της σημερινής κοινωνίας.

Ο du Plessys εφωτογράφησε τις περισσότερες σκηνές της «Γκάρσονν» σ' ένα studio του Βελγίου, μακριά απ' το πολυτάραχο Παρίσι. Η France Dhélia, που κρέμας τον δύσκολο ρόλο της Μονίκ, είναι μεγάλη καλλιτέχνις, κι' έλοι οι κριτικοί συμφώνησαν στο ότι επέτυχε θαυμάσια στην απόδοση του τύπου της χειραφετημένης γυναίκας. Έχει μεγάλα μάτια πολύ εκφραστικά, χαρακτηριστικά που ξεχωρίζουν, δηλαδή απ' τις vertus photographiques. Ο Jean Toulout επίσης, πολύ εύσυναιδητος ήθοιας, ως Λουκιανός επέτυχε πολύ καλά στον τύπο του. Και γενικώς έλοι είναι καλά στη θέση τους, γιατί σ' αυτή την ταινία κάθε ήθοιας σχεδόν υποδύεται κι' έναν ξεχωριστό τύπο και χρειάζονταν ένας du Plessys για να διαλέξει μέσα στις τόσες χιλιάδες που πλημμυρούν την Παρισινή κυβέλη, εκείνους που θα έκαναν για τη «Γκάρσονν».

Στο Βέλγιο, όταν πρωτοπαίχτηκε, τον Δεκέμβριο του 1923, έγινε άφρονη μεγάλην παραγωγή. Το πλήθος θεώρησε το έργο ανήθικον, γιαυτό έγινε συλλλητήριο έξω απ' τους κινηματογράφους, κι' οι διαδηλωτές κατέστρεψαν τ' αντίτυπα των ταινιών. Έτσι η λογοκρισία απηγόρευσε την παράσταση της ταινίας στο Βέλγιο, όπως την απηγόρευσε και στην Αγγλία. Στην Άθηνά το φαλλίδι της λογοκρισίας έκοψε μονάχα μερικές απ' τις ρεαλιστικότερες σκηνές, — λ.χ. τη σκηνή του θεαρείου, των Bouffes Parisiens, της Κλεώ που υποδέχεται τον έραστή της, του Moulin Rouge, των κοκοστών, κτλ... Παρ' όλα αυτά τα φαλλιδίσματα η ταινία δεν υπέστη καμιά σοβαρή αλλοίωση, γιατί ο θεατής παρίσταται σ' όλη τη ζωή της Μονίκ, απ' τα παιδικά ως τα εφηβικά της χρόνια και παρακολουθεί την εξέλιξή της.

ΠΩΛ ΜΕΝΕΣΤΡΕΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ «ΚΟΥΡΔΩΝ»

Οι «Κούρδοι» δεν παίχθηκαν μόνο απ' τη Νέα Σμηνή, μα παίχθηκαν και το 1909 και 1910 απ' το θέατρο της Βασιλείας Στεφάνου στο Ρέθυμνο και στα Χανιά της Κρήτης. Και τις δυό φορές το έργο άφρο δόθηκε για τιμητική της θεοποιϊδος Ταταϊκής Βέλμου και, μάλιστα, στην παράσταση των Χανιών αν δεν παρενοικίασε ο Βενιζέλος, εκείνοι πούδαν με σφραγίχρες, να το σφηνούσαν το έργο.

(Απ' το σημειωματάριο ενός ήθοισου)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

— Έξεδόθη υπό του έν Άλεξανδρείας έκδοτικού Οίκου «Γράμματα» εις κομψότατον ταύχος ο ΣΚΕΛΕΘΡΑΣ, Νίκου Νικολαΐδη.

Ζητήσατέ το από όλα τὰ βιβλιοπωλεία.

— Έξεδόθη εις κομψόν ταύχος και πωλείται εις τὰ κυριώτερα βιβλιοπωλεία το θεατρικόν έργον «Αγάπες» του συνεργάτου μας κ. Δημ. Μπόγγη. Το έργον ανεβιβάσθη, κατά πρώτον, τον παρελθόντα Αύγουστον από της σκηνής των «Νέων» εις Παγκράτι, έγράφησαν δε περί τούτου άρκετά.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΣ

Η έντονος προσπάθεια του Συλλόγου Εθνικής Λογοτεχνίας και Καλλιτεχνίας οφείλει να τύχη της άμερστου προσοχής του κοινού. Το τεράστιον έργον δ ανέλαβεν ο Σύλλογος, να περισυλλέξη δηλαδή και να υποστηρίξη πάναν νέαν εμφάνισιν εις γράμματα και τέχνας, είναι κάτι που τιμά όχι μόνον τον Σύλλογον, αλλά και την Έλλάδα ολόκληρον. Τα «Παρασκήνια», μέλος του Συλλόγου, απευθύνουν επί τη ευκαιρία της έναρξεως των διακοπών, λόγω του θέρους, εργασιών του θερμών χειροετισμών.

«Τὰ Παρασκήνια»

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Όπως οι ήθοισοι έρχονται σε πρώτη σειρά άμέσως κατόπι από τους συγγραφείς, έτσι και η έρμηνεία έχει την ίδια σχετική θέση με το δραματολόγιο. Μπορεί ένα ήθος—εμείς—να χη το καλλίτερο δραματολόγιο κάθε έποχής και κάθε καιρού—οι τραγικοί μας—άμα δεν έχει ανάξιους έρμηνευτές τέτοιων έργων, είναι σαν γ' άπαρνέται τους καλλίτερούς του τίτλους ευγενείας. Η δόξα των συγγραφέων δεν μειώνεται καθόλου, άπανταντίας έξοφώνεται με το να μη βρισκονται οι κατάλληλοι έρμηνευτές.

Εξετάζοντας το ζήτημα της έρμηνείας, τόσο ποιήλου, που θα χρειάζονταν τόμους για να πραγματευθή άνθρωπινά, θα περιοριστώ σ' αυτές τις βρασιτικές σημειώσεις, σε κάτι γενικά και κεντρικά ζητήματα.

1) Ένα πρωτεύον ζήτημα είναι η πειθαρχία. Αν υπάρχει τύπος ήθοι ή ψευδύπηρεφάνεια, δεξ και βασιλείς, είναι η Έλλάδα μας. Μιλώντας για πειθαρχία, δεν έννοώ τη θεληματική και λογική υπακοή, όταν γίνονται δοκιμές, στο θεατάρχη, να στο σκηνοθέτη που ανεβάζει ένα έργο. Σ' αυτή την περίπτωση οι θεατρίνοι έχουν την ίδια πειθοχία καθώς οι υπάλληλοι σέναν τυμηματάρχη.

Είροντας πως μπορεί να κοπή το ψωμί τους, υπακούουν με όλη την καλλιτεχνική άδιαφορία. Έδώ έννοώ την απόλυτη πειθορχία που υπαγορεύει μια καλλιτεχνική ανάγκη στο πνεύμα εκείνου που διευθίνει, θεατάρχη, σκηνοθέτη ή συγγραφέα. Βάλτε έξαφνα μια νέα να παίξη ένα γρήντικο ρολο: ίσως πραγματικώς να είναι άριστη σ' αυτό το ρολο, ποτέ όμως δε θα στρέξη ή κοπέλλα να θυσιάση τα νειάτα της: θα βάλη όλους τους σαρκικούς προστάτες της να ρέξουν εν ανάγκη την παράσταση, παρα να ξεπέση ή μύτη της κοκωνίτσας. Βάλτε έναν που παίζει, όχι πρώτους, παρα τρίτους ρόλους, να κάμη τον υπηρέτη. Φείδι: που σάς έφαγε! Θα χάση τα δαχτυλα άνάμεσα στα κομπιά του γελικού του, θα ρίξη πίσω το κεφάλι του, θα σάς κεραυνοβολήση με κανένα αλλοίθωρο βλέμμα και θα σάς γυρίση τη ράχη. Υπηρέτης! Αυτός!! Ίσως να μην είναι άξιος ούτε και τον υπηρέτη να κάμη, μα δεν έχει σημασία, έχει ο άνθρωπος και την καλλιτεχνική του αξιοπρέπεια! Λοιπόν στην Έλλάδα τέτοια πειθορχία, που να σωθή αυτή την οίση, δεν υπάρχει, ή, αν υπάρχει, θα είναι σπανιώτατη: μπορεί όμως κανείς να κρίνη από τέτοια παραδείγματα σε τί βαθμό μπορεί να ξεπέση το κύρος ενός σκηνοθέτη, που θέλει να διευθνή άνθρωπους που αντί να κοττάζουν τη συνολική έπιτυχία έ-

I. Βαλάσρας

νός έργου, δε συλλογιάζονται παρά πως οι ίδιοι να φανούν, όπως-όπως, εις βάρος του έργου. Κατά μέγα μέρος τὰ θεατρικά μας γάλια οφείλονται σαυτή την κακώς έννοούμενη εγωιστική καλλιτεχνική αντίληψη.

Και όμως στην Ερώπη, και ιδίως στο θέατρο του Στανιαλάβσκι, ο πρωταγωνιστής της άποψινής βραδείας θα είναι ο άδριανός υπηρέτης! Η έρωτητροπος κυρία χτές ήταν γοργά κεράτσα! Τώρα, στο Παρίσι παίζονται δύο ιταλικά έργα την ίδια βραδεία, από γάλλους: ο πρωταγωνιστής του μονόπραχτου είναι ο υπηρέτης του τριπραχτου, που ακολουθεί. Πως θέλετε υπό τέτοιους όρους να μην κερδίξη ή έρμηνεία ενός έργου όταν βασιλεύη τέτοια καλλιτεχνική παιθαρχία;

2) Αμέσως κατόπι ακολουθεί το ζήτημα της μελέτης των ρόλων. Σε καμμία απολύτως παράσταση ελληνικού έργου δεν έχω βραδεία δίχως να υπάρχουν ρόλοι άμελέτητοι και ιδίως δεύτεροι ρόλοι. Αυτό γίνεται και στην Ερώπη, όπου όμως μπορεί να βρη κανεις και παραστάσεις άμειπτες. Το άστέιο του υποβολέα που ακούγεται από το ύπερωό είναι πιά κλασσικό. Είναι ανάγκη να ψυχολογήσουμε τις συνέπειες ενός άμελέτητου ρόλου: Πάει καλά όταν τὰ θαλασσοώση ο θεατρίνος σε κανένα μονόλογο-κουτσα-στραβά θα τὰ μπλαστρώση. Για υποθέσετε όμως

Ο Α. Καζάνσκι και ο Έδμ. Φέρστ, πουλώντας καπνά στον πόλεμο του 1897.

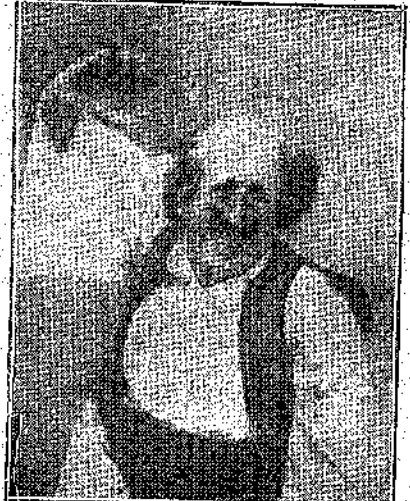
ένα διάλογο που πρέπει να παίξη γοργά και γρήγορα, καθώς το άπαιτεί ή σκηνή της δράσης εκείνη την ώρα: ο Α, άμελέτητος, κοιμάξισι κάθε τόσο, ενώ ο Β ξέρει το ρόλο του νεράκι. Και οι δύο τους θα πελαγώσουν, γιατί ο άμελέτητος θα τραδήξη στο φόντο και τον άλλο. Το ίδιο θα γίνη και άμα βρίσκονται τρία και τέσσερα πρόσωπα στη σκηνή.

Είναι δυστυχώς ανθρώπινο αποτέλεσμα της ψωροδωκερφήνειας να νομίζη κανεις τον έαυτο του τόσο περισσότερο φωστήρα, όσο στέκει πιο ψηλά. Πολλοί μεγάλοι θεατρίνοι και θεατρίνες, όχι μόνο περιφρονούν το κοινό, παρά και δεν καταδέχονται να μελετήσουν καλά τους ρόλους τους. Το πράγμα ιδώθηκε παντού και στην Ελλάδα ακόμα. Στον τόπο μας όμως ή άμελετησία ξεσπά ιδίως στους δευτερεύοντες ρόλους. Συχνά έξω από τους δυο πρωταγωνιστές οι άλλοι ρίχνουν ίκετευτικά βλέμματα στον υποβολέα σχεδόν διηνεκάς. Το αποτέλεσμα είναι πως πάντα και πάντα το έργο θα ζημιωθή και κανένας άλλος. Ένα ωραίο σκηνικό έφετο θα χαθή, μια εντύπωση αναγκαία για την κατανόηση του έργου ή ως επεξηγήση ενός χαρακτήρα θα ξεθωριάση και το δράμα μπορεί ίσως να μείνη άκαταλάβητο από αυτή την έγκληματική άσυνειδησία του καλλιτέχνη που είναι έπιφορτισμένος να τὸ διαφεντέψη μπρος στο συναθροισμένο κοινό και την κριτική. Τότε αντίο δραματολόγιο!

3) Κατόπι άμέσως έρχεται το ζήτημα της εὐκρινούς προφορας. Αυτό έχει ιδίως σημασία στην Ελλάδα, που υπάρχουν υπάλθριες σκηνές. Γενικώς παρατήρησα πως οι θεατρίνοι συγχέουν την εὐκρινή προφορά με τις φωνάρες. Πολλές φορές έχω δη, εκεί που ή σκηνή άπαιτεί σιγανή και ήπια κωφή φωνή—έκμυστηρεύσεις κλπ.— να ξεφωνίζουν υπό το πρόσχημα να γίνουν αντιληπτοί. Άγνοούν όμως πως μια καλή άπαγγελία, με σωστή κατανόηση του στοματικού βαθουλώματος των φωνηέντων, καθώς και με σωστή κατανόηση της μιλής συστάσεως για κάθε σύμφωνο που θα γεφρώση τὰ φωνήεντα (με τὰ πρώτα δηλαδή στοιχεία της φωνητικής που έγκολπώνεται κάθε άρχαίος), πως μια τέτοια άπαγγελία δεν έχει ανάγκη της ήχητικής κοσότητας, ιδίως σε μέση όπου δεν πρέπει και όπου μπορεί να διαστρεψη τη σημασία μιας σκηνής. Τα δυο άκρα είναι είτε το μάσσημα και τὸ φτύσιμο λέξεων και περιόδων ανακατωμένων, είτε τὸ ξεκούφωμα. Και μολαταῦτα ένα σωρό ενδιάμεσες αποχρώσεις υπάρχουν και άλλη είναι ή άπαγγελία μιας δραματικής συχομβίας, άλλη ή ξερή ρεαλιστική κουβέντα μιας φάρας και άλλη ή ψαλμωδία μιας τραγικής έλαγίας. Τα ύψηλά διδάγματα της «κομεντί» δε θα μπερέσουν ποτέ βέβαια να μας κάμουν να νιώσουμε άξια τις λεπτόλογες περιπτώσεις μιας κατάλληλης έρμηνευτικής άπαγγελίας. Το έργο πάντα θα χάση με ήθοποιούς που δεν είναι ψημένοι στην ποικιλία του δραματολόγιο

και που έκαμαν όλόκληρη σταδιοδρομία στο ξενα μεταφράσματα έλαφρών τερατουρημάτων.

4) Σάν καταλείδη σῶτι προηγείται έρχεται το ζήτημα της κανόνιτας του ήθοποιού να παίζη κέθε έργο. Για να μην παρεξηγηθώ, προσθέτω άρχίζοντας πως αυτό δεν άποκλείει την ειδικοποίηση ενός καλού θεατρίνου σε ώρισμένους ρόλους ή σε ώρισμένα θεατρικά είδη. Είναι όμως άναμφισβήτητο πως ο ήθοποιός, για να είναι τέλειος, πρέπει να μπορεί να παίξη τόσο καλά και την κωμωδία και την τραγωδία και τὸ δράμα και τη φάρσα. Επίσης, έφόσον του τὸ έπιτρέπει ή φυσική κατατομή του, να μπορεί να διερμηνεύη και γέρους και νέους και προσότες και ερωτιάσινδες και πρώτους και τελευταίους ρόλους. Σε τέτοιο γυτήριο μονάχα σάν προκοπή ή ήθοποιός θα μπορούση άργότερα να βρη τὸ δρόμο που θα ειδικοποιηθή, είτε θα μείνη πάντα μεγάλος εξακολουθώντας να παίξη με την ίδια τελειότητα και τὰ γελαστά και τὰ λυπηρά έργα. Η υπόκριση της ζωής πρέπει να είναι πλήρης γιατί ο άνθρωπος, άσυνείδητος υποκριτής, στη ζωή του, όσο και αν ο άσομικός του χαρακτήρας δείχεται σε μια ή σε άλλη μορφή, τόσο είναι έπιροεκής και στη χαρά και στη λύπη. Τόσο λοιπόν περισσότερο πρέπει να είναι διπλά υποκριτής ο θεατρίνος που υποκρίνεται τον άσυνείδητο υποκριτή, τον άνθρωπο.

Ο Πλάσσας

Αυτά όλα, που άφορούν άτομικά τον κάθε ήθοποιό, να έχη δηλαδή συνείδηση της ίσορροχίας, να βγαίνη μελετημένος, να γίνεται αντιληπτός και να μπορεί να προσαρμόζεται σε κάθε πολυσιδη έκφανση της ποικιλής ζωής, δε φτάνουν για να συντελέσουν στην κατάλληλη άπόδοση ενός δραματικού έργου. Δυο άλλοι κυριώτατοι συντελεστές είναι απαραίτητοι και έχουν κάπως γενικώτερο χαρακτήρα: ή ίσοροπία της έρμηνείας και ή μονιμότης των θιάσων. Κάθε δραματικό έργο (που άξίζει βέβαια την τιμή αυτού του τίτλου) έχει μια έσωτερική άρχιτέκτονική, μίαν κρύφια ίσοροπία, που είναι τὸ άπροσδιόριστό του θέλητρο. Αυτή ή ίσοροπία αντανακλά και στην έρμηνεία και δείχνει όλη την άρμονική γραμμή που ακολουθεί ή σκέψη του συγγραφέα στην εξέλιξη της. Ο τρομαρός όμως εγωισμός των θεατρίνων, ιδίως αυτών που διευθύνουν καταστρέφει σχεδόν πάντα αυτή την ίσοροπία. Ο πρωταγωνιστής δεν έπιτρέπει τὸ μισθωμένο του συναδέλφο του στο οικονομικό έπιπεδο, άπαιτεί να εξακολουθήση αυτή ή έκμετάλλευση και στο καλλιτεχνικό. Οσοι την έπαθαν με καταλαβαίνουν, καθώς και όσοι παρευρέθησαν στις δοκιμές—ιδίως περιόδειας—όπου πρωταγωνιστεί κανένας γερός πάντας. Ο πρωταγωνιστής, άντρας ή γυναίκα, τὰ θέλει όλα δικά του: γίνεται κέντρο πάντος του δράματος και οι θεατρίνοι δωρόφοροι του. Μία σκηνή με ένα άλλο πρόσωπο, βία, που ν' άπαιτεί μια δραματική ένταση, ξεθωριάζει έπειδή ο πρωταγωνιστής δεν έπιτρέπει τὸ μισθωμένο του συναδέλφο να παίξη, παρά όπως την αντιλαμβάνεται αυτός, δηλαδή θέλει ναυτοδειχτή, ναποσπάση αυτός όλα τὰ χείροκροτήματα και να υποτιθήση τον αντικρουό του στο ρόλο ενός κομπάρσου, που χρησιμεύει μονάχα να τὸ σφυρίζη την ερωταπόκριση!! Σε μια σκηνή με πολλά πρόσωπα την πιο περίβλεπτη θέση θα την οικειοποιηθί και έστω αν εκείνη τη στιγμή τὸ έργο άπαιτεί να μη φανή στο πρώτο έπιπεδο! Βλέπετε πως χαλνύ ή ίσοροπία; Το δράμα καταντά ένα πρόσχημα πιά της έρμηνείας του μὲν ή της δε, διαστρέφεται, και δε βλέπουε πιά τὸ έργο παρά προσαρμωμένο στην ιδιοτροπία αυτού που για μια ψωροδοξίτσα του της κατώτερης εγωιστικής ύποστάθης έκμεταλλεύεται και τους συναδέλφους του και τὸν συγγραφέα. Αν βρίσκειται ένας συγγραφέας που να μην άναγκάσθηκε, με κίνδυνο να μην άνευδατή τὸ έργο του, να τὸν κάμη άλλους εις βάρος της ίσοροπίας του και εις όφελος του πρωταγωνιστή—ή πρωταγωνιστριάς—ας παρουσιάσθί! Θα είναι ώρισμένως ένα τερατάδες θεατρικό φαινόμενο. Το έργο παύει να ύφίσταται όταν ο ίδιος ο πρωταγωνιστής τὸ σκοτώνει τή συνεινείσει του αδύναμου συγγραφέα.

Ἡ μονιμότητα τῶν θιάσων εἶναι μιά καλλιτεχνική ἀνάγκη ἄλλου εἶδους. Εἶναι τόσο ἀπορρήτη πού εἶναι καί περὶ τὸ κἂν νὰ κἀνῃ λόγο κανένας. Στὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἑμῆς αὐτῆς ἡ ἀρχὴ φαίνεται, ἰδίως τὰ τελευταῖα χρόνια, ὅπως ἄλλο παραμελημένη. Θεατρῖοι σχετικῆς ἀξίας, πότε μὲ τὸν ἓνα ἢ πότε μὲ τὸν ἄλλο θεατρῶν παίζου. Θιάσοι δὲν ὑπάρχουν πιά, γίνονται γιὰ μιά περίοδο καὶ διαλύονται. Μόνο θιασάρχες βασιλεύουν ἐνὸς ὑπάρχουν ἐκμεταλλεῖς καλλιτέχνες. Λοιπὸν πρέπει νὰ τονισθῇ πῶς γιὰ τὴν δημιουργία καὶ τὴν ἐκμετάλλευσή (ἐδῶ χρειάζεται!) ἐνὸς καλῶς ἐρηνηνεμένου δραματολόγου ἕνας θιάσος εἶναι κἂν τῶν ὄν ὄχι ἀνεύρ. Λέγοντας δὲ θιάσο ἐννοῶ ὄχι τὴν θεατρικὴν ἐπιχείρησιν λίγων μῆνῶν, παρὰ τὴν διαρκῆ συνεργασίαν ἐπὶ χρόνια τῶν ἰδίων ἡθοποιῶν μὲ ἓνα πραγματικὸν διευθυντὴ καλλιτέχνη. Ἡ μονιμότητα τῶν θιάσων συντελεῖ στό νὰ ζυγιάσῃ τὸ παίξιμο καὶ ἰδίως στό νὰ κἀνῃ τοὺς ἡθοποιούς νὰλληλογνωρίζονται σὲ τέτοιον βαθμῶ, πού ἕνα γερὸν δραματολόγῳ μὲ χρηματικὴ ἐπιτυχία 15—20 ἔργων ὑφίσταται, νὰ κατανοῦν περὶ τὴν ἡθοποιήσασιν δοκιμῆς. Τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν ἐπιφυλῆς τοῦ καιροῦ γιὰ τὴν μελέτη νέων ἔργων! Τὸ σούρτα-φέρτα ὅμως τῶν θεατρῶν ἀπὸ μιά διευθύνσιν, σὲ ἄλλη εἶναι θανατηφόρο γιὰ ἓνα δραματολόγῳ. Ἀντὶ τὸ συνέλεγε μίαν διακομὴν ὁρίων, πάντα τὸ ἴδιον, νὰ χτενίζεται μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ τὸ παίξιμο, σπᾶ κάθε τόσο μὲ τὴν ἀνταλλαγὴν καινοῦργων προσώπων. Τὸ δέσμιον καὶ τὸ ζυγιάσμα μίαν δοκιμῆς χαλαρῶν

Εἰσαγωγή Ἐπιτάφου

νετα καὶ δὲς τοῦ ἄλλῃ ματαιοπονία γιὰ νὰ βαναυσοποιηθῇ τὸ ἔργο, βιαστικά, τσαπατσουλικά, μὲ καινούργιες ψευδοδοκιμῆς.

Ἀποτέλεσμα: μὴδὲν εἰς τὸ πηλίκον γιὰ τοὺς ἡθοποιούς καὶ γιὰ τὸ ἔργο. Καὶ πρὶν καταβάσω τὴν αὐλαία σ' αὐτὸ τὸ σημεῖωμα, δύο λογακία ἀκόμα. Πολλοὶ θεατρῖοι, ἄντρες ἰδίως, τῶχουν γενεὴν καὶ τάμα νὰ μὴν ἀλλάξουν μῶτρο σταῖς διαφόρους ρόλους πού παίζου. Μερικὲς φορές μπερδεύονται ἀπόλυτα χρίνοντας κανένας νὰ παραδεχθῇ πῶς ἐν ἀνάγκῃ τέτοια πρόσωπο ὑπερεῖ νὰ ἔχῃ ὁ ρόλος στό ἔργο. Περισσότερες ὅμως φορές ἡ φυσιογνωμία τοῦ θεατρῖου εἶναι ἐντελῶς ἀντιθετὴ μὲ τὸ χαρακτῆρα τοῦ προσώπου πού ὑποκρίνεται. Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ μιά ἐκφανση τῆς θεατρῖου ματαιοδοξίας, μέσα σὲς τόσες ἄλλες. Ὅσο νόστιμος καὶ ὑπερφανῆς καὶ ἂν εἶναι ὁ ὑποκρίτης πού παίζει ρόλους ἐρωταυμένον, πρέπει πολλές φορές καὶ γενεὴν νὰ βάλῃ καὶ περσοῦκα νὰλλάξῃ (λέγω νὰ ἀλλάξῃ, γιὰ τὴν πολλοὶ νεάζοντας φαλακροί, φερῶν περσοῦκα καὶ στῶν ἰδιωτικῶν τοὺς βίαι). Ἐνα ἔργο τότε μόνο θὰ ἐρηνηνεθῇ στῆν ἐντελεια, ὅταν ὁ θεατρῖος θυσίασῃ τὴν προσωπικότητά του. Μὰ ἀγιστοίχα, καὶ ὅσα θυσίασῃ ὁ θεατρῖος τὴν προσωπικότητά του, τόσο καὶ περισσότερὸν δόξα θάβουσθῃ ἀπὸ τὴν δημιουργία τοῦ ρόλου πού θὰ κἀνῃ. Μένοντας ὁ ἴδιος, ἕνας ἡθοποιός, δὲ δημιουργεῖ πραγματικοὶ δημιουργοὶ εἶναι μόνον οἱ ὅσοι ἔχουσι νὰλλάξου.

Παρίσι 20, IV, 1924.

Μ. ΒΑΛΣΑΣ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Κ. ΣΩΧΟΥ

Ὁ Σύλλογος Ἑθνικῆς Λογοτεχνίας καὶ Καλλιτεχνίας θεωρεῖ ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, ὡς πρὸς ἐξάσῃ καὶ οὐσίῃ θερικῶς τὰ ὑπέροχα ἔργα γλυπτικῆς τέχνης, τὰ ὁποῖα ἐξέδωσαν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῆς οδοῦ Μητροπόλεως 11 Μέγαρον, ὃ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ἐκλεκτῆς γλυπτῆς κ. Ἀντ. Σώχου.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Σώχου, πρωτοφανῆς ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸν πεδῶν Ἑλληνικὸν κλάδον τοῦτοῦ τῆς τέχνης, τιμᾶ ἀληθῶς τὴν Ἑθνικὴν Καλλιτεχνίαν καὶ τὸν Σύλλογον, ὅστις ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ μέλους παρέχει τὴν πρώτην ἀπόδειξιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐννεῶν αὐτοῦ προσημασιῶν καὶ ἐπαγγελιῶν.

(Ἐκ τοῦ Προεδρείου).

Τὰ παρελθόντα τεύχη τῶν «Παρασκηνίων» τιμῶνται εἰς τὸ διπλοῦν τῆς ἐπ' αὐτῶν ἀναγραφόμενης τιμῆς.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΤΑ "ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ", ΤΟΥ 1925

Ὁλος ὁ κόσμος πρέπει νὰχῃ Χριστούγεννα εὐνηχιόμενα, ἀλλὰ τὰ «Παρασκηνία» εὐχονται ὅπως οἱ Συνεργάτριες καὶ οἱ Συνεργάτες του περάσουν τὰ Χριστούγεννά τους μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Συνεργάτριες καὶ οἱ Συνεργάτες τῶν «Παρασκηνίων», αἱ κ. κ. καὶ οἱ κ. κ. Ἀντωνιάδου Μαρίκα, Ἀργυρόπουλος Γ., Βάλου Μ., (Παρισίων), Βασιλαδῆς Χρ., Γατόπουλος Τάνης, Δανιηλίδης Θ., Κουκούλας Λέων, Κουνελάκης Μ., (Βερολίνου), Κασσαπάκης Βασ. (Κωνσταντινουπόλεως), Καλογερίκος Π., Κόνιτογλου Φ., Κουλιβάτος Η., Λάσκαρης Ν., Μελᾶς Σπύρος, Μπόγγης Δ., Μπασιουρόπουλος Κωστής, Μυριαγκός Γ., Μεταξᾶ Ἀντιγόνη, Μυράι Μ., Νικολός Γ., Ναυπλιώτης Γ., Σενόπουλος Γρ., Οικονόμου Θωμάς, Οικονομίδης Α., Παπανικολάου Ζ., Παπαδάκη Καίτη, Ροδάς Μιχ., Ρόλιας Β., Τριχογλίδης Κ., Χρησιμομάκης Κ., Χαλκούση Ἐλένη καὶ Χαλκαϊάδης Ζαχαρίας (Πόρι-Σαῖδ) καθὼς καὶ ὅλοι, συνδρομητρίαι, συνδρομητῆς καὶ ἀναγνώστες συνεργάζονται μαζί μας καὶ διανοητικῶς, ἀλλὰ καὶ ὕλικῶς, γιὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Περιδικῶ μας.

Συνεργάτριες, ἀναγνώστριαι καὶ Διευθύντριαι τῶν «Παρασκηνίων» ἀποιεσάμε σήμερον ἓνα κόσμο πού αἰσθάνεται καὶ χαίρεται γιὰ τὴν ἀμοιβαία εὐνηχία. Ἐλπίζουμε πῶς ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ ἐξωλοκληρωθῇ καὶ τὸν ἄλλο χρόνον μὲ τὴν ἴδια ἀγάπῃ, καὶ τὸ Περιδικῶ μας θὰ γίνῃ ἀκόμη πῶς ἀμορροῦ καὶ ἀκόμη πῶς συμπαθητικῶ.

Μὲ τὸ Νέον χρόνον, καὶ ἂν μᾶς δώσουν οἱ συνδρομητῆς μας καὶ οἱ συνεργάτριαι μᾶς τίς ἴδιες εὐχῆς πού τοὺς κάνουμε, τὰ «Παρασκηνία» θὰ μεγαλώσουν.

Ἄν θὰ εἶναι μόνον Θεατρικῶ Περιδικῶ. Ὅπως σὲ τὸ θέατρο παίζονται Δράμα καὶ Φάρσα εἶσι καὶ μὲς σὲ τὰ «Παρασκηνία», πλάι σὲ τὴν σοβαρὰ θεατρικὴ ἐργασία θὰ ἔχουσι τὴν θέσιν τοὺς τὸ χιούμορ καὶ ἡ εὐθυμία. Γελοιογραφίαι, Ποίησις, πεζὴ καὶ ἐπιγραφαί, Σκίτσα, Στίχοι, Δράματα, Κοσμικὴ κίνησις, θὰ ἀγωνίζονται ὅλα μαζί σὲ τὰ «Παρασκηνία» πῶς πῶς νὰ ἀπορομογήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴ τῶν ἀναγνωστῶν μας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Φτωχή κι' αδύνατη ζωούλα, θα παγώσει την ψυχή σου ο έρως είναι πιο χυδαίος και πιο βουβός, κι' απ' τις καρδιές και τις πόρτες που πιάς να χτυπήσεις.

Βέβαια, ούτε για το κακό δεν έχεις δύναμη, γιατί περπατάς σά χαζό στη φλόγα και μονότονη απτή λιαφόρα.

Εσύ σίγουρα γυρίζεις έτσι, για να περιγελάσεις τη δυστυχία με τη δυστυχία σου. Γιατί λυπήσου με που δεν έχω τίποτ' άλλο από μια θερμή καρδιά να σου προσφέρω και που την κρύβω γιατί ντρέπομαι να στη φανερώσω. Άλλοίμονο! τη δυστυχία δεν τη φτάνει ότι μας τσακίζει και μας διώχνει από κοντά της, μα και της άρσει κιόλας, να μας παρουσιάζει τα θύματά της σαν γνώριμά μας.—Φτωχή, φτωχή ψυχούλα, το ξέρω πως είσαι διωγμένη απ' το κτήμα σου, τον κόσμο, μα τι να σου κάνω που οι δυστυχισμένοι, όχι μονάχα δεν αγαπούν τους θμοιούς τους, μα ούτε και τον έφατό τους.—Αχ! γιατί στα χέρια μου να μην υπάρχει το είδος απτό της δυστυχίας, που το λένε εφτυχία κι' έτσι να μπορέσω, όχι μονάχα εσένανε να σώσω, μα και κάθε θμοιό σου!

X. Στην αδελφή μου Τάτιανη. Μονάχη πάντα και μέσ' στους

Η θνις ΤΑΤΙΑΝΗ ΒΕΑΜΟΥ ως Λουίζα Μόλλερ εις το θμώ-
νυμον έργον του Σίλλερ, η έποια θα εμφανισθή κρσο-
χώς εις το έργον του 'Ηλια Κουλβέτον, το 'Σεφάντωμα.

πολλούς, μονάχη.
Μονάχη και στον
όπνο με την πνε-
μένη σου καρ-
δούλα.

Όλα κουραστή-
καν, και δε μπο-
ρούνε να σε βοη-
θήσουν. Κ' εγώ, μο-
νάχα με το αίστη-
μά μου, που ντρέ-
πεται να φανερω-
θεί, σε παρακολου-
θώ παντού και μ'
απτή σε δεξιάζω
για κάθε λύπη σου.
Πού νά το ξέρεις...
Μά και τί όφελεί.
"Ω, μόνη απ' όσες
γνώρισα γυναίκες
κι' ός είσαι αδελ-
φή μου. Σκυμμένη
μόνη δουλέθοντας
—ην και ψυχή—
για πλάσματα που
πολεμούν όλους, μα
κι' όλη εσένα.
Σκυμμένη και
χλωμή καρτερών-
τας, όχι το θάνα-
το, μα ούτε και
τη ζωή, κι' άγνή,
άγνη!

"Ω! πώς έπόλ-
μησες τη φύση να
χτυπήσεις, και να
ζεις δίχως χάρια,
δίχως άγγελμα
άλλης σάρκας, και
δίχως να πιστέ-
σεις σε παράδεισο
ή κόλαση;

Νόσαι σκυμμέ-
νη κάθε μέρα στη
δουλειά, χωρίς ά-
γάπη και με πό-
θος κοιμισμένους
—που από μέσα
τους μια βρυγκή-
μα βγαίνει— πώς
γίνεται να ζεις,
ώ, φτωχιά! ώ, η-
ρωίνα μου! ώ, ά-
νώτερή μου!
Σκυμμένη κάθε

μέρα σε δουλειά, που η συνείδηση, ο σύντροφός σου, την πολεμάει, δί-
χως να σε τιμώνει τίποτες αγαπητό, μηδ' κ' εγώ. Σε φοβάμαι, γιατί δε σε
σιμώνω. "Α! ο έγωισμός που τόσα μεγάλα καταστρέφει, τρέμει μπροστά και
στη στιγμή.—

Τι ντροπή για τους ανθρώπους, όταν αφήνουν να σιγοσβύνει η τέχνη.
Καλλιτέρα ο θάνατος!

Άδελφή μου!...

XI. Στην 'Αρτεμισία Ζάμπου, που ήθελε να γεννηθή ύστερ' από
πολλούς αιώνες, για να δείξει στους ανθρώπους, τί θα πεί ανώτερη τέχνη και
τί αληθινή ελευθερία.

Την ελεύθερη ψυχή σου, που ένσάρκωνε μίαν Μάκθεθ, είταν γραμμένο
ώς κ' η ανοησία να την περιγελάσει. Κι' όμως σε μένα τούτο τη φάνταζε πιο
πολύ. "Ω! έκφραση! "Ω! βλέμμα! "Ω! άσπλη τέχνη! Πεθαίνει η ζωή, μα
η πίστη μένει άκουσε με. Στήλωσε την ψυχή σου και θα μ' ακούσεις, κι' ός
είσαι πολύ μακριά μου. Έπειτα σου μιλάω πνευματικά κι' ο πόνος το ξέρεις πως
έταν γλυκώμιαι άκούγεται. Πόσο σε θαυμάζω, άγέροστη ζωή, κι' άγέροστη
ένόσω είναι πάντα νέο το αίσημά σου, που τα μάτια το περιγελάει. Ήν και
το ζητούνε πάντα απ' τη ζωή.—
Βέλιος

ΟΙΤΟΥΡΜΠΙ

Εις την εδγενή έπιλλαν των δύο 'Ωδίων κρσοστούν οι 'Αθη-
ναίοι το εντύχημα ότι ακούουν κατά το ιρέχον έτος όχι μόνον νέα συμ-
φωνικά έργα με τελείας άποδόσεις, αλλά και μεγάλους ξένους καλ-
λιτέχνας. Πρώτος τοιοότος που έλαβε μέρος εις τας συμφωνιακάς συ-
ναλλίας του 'Ελληνικού 'Ωδείου εινε ο διάσημος 'Ισπανός πιανιστής
κ. Ζοζέ 'Ιτοόρμπι, ο ποδ μηρός συνιαράξας την κανονικήν γάλην
του τόπου. "Ο κ. 'Ιτοόρμπι εινε ηλικίας μόλις είκοσι έννέα χρόνων,
αυτό δεν τον ήμπεδισε καθ' όλον να επιβληθή εις σημείον τοιοότου,
ώστε να θεωρείται σήμερα ως μία από τας τρεις-τέσσαρας κορυφάς
του πιάνου εις την Εύρώπην. Εις τας 'Αθήνας έμεινε μόνον δέκα ή-
μέρας και κατά το μικρόν αυτό διάστημα έδωκε τέσσαρας συναλλίας.
"Όπως έγραφα και εις την «Πολιτείαν», κάθε συναλλία του έτελείου-
νε με μίαν άποδόσιν. Καείς δεν ένθυμείται πιστεύει εις τας «'Ολύμ-
πιαν» και το «Σαλόν 'Ιντεάλ» σιθαγμένον τόσον κόουον διά ν' άκουση
συναλλίαν recital πιάνου και ποτε ο ένθουσιασμός του άκροατηρίου δεν
έπλησίασε τόσον τα όρια της παραφορούνης. Εντύχως δι έοπεινε να
φύγη, άλλως θα έδύλεπομεν πολλά συνιοήματα αλοδηματικών νανα-
γίων. Την δεκάτην ήμέραν αφού μās εξέπληξε διά τελευταίαν φοράν
με την δυσκολιότατην φαντασίαν Μπαλακίρεφ 'Ισλαμαί άνεχώρησε
διά νέους θοιάρβους. Κατά την προτελευταίαν του συναλλίαν ο πρόε-
δρος της 'Ελληνικής Δημοκρατίας άναγνωρίσας την μεγάλην άξίαν
του 'Ισπανού καλλιτέχνου του άπέστειλεν όλίγον τι άναπεισμήτως τον
Χρυσόν Σταυρόν του Σωτήρος. Υποθέτω όμως ότι αι θελατωάμε-
ροι άναμνήσεις που θα του μέλωνν από το φιλόξενον 'Αστυ εινε τα
θερμά φίλια που έλαβε και έδωκεν έν όνόματι της τέχνης εις θροσε-
ράς 'Εοιάδας του μουσικού ίδρύματος.

Άφάνιαστος τεχνική τελειότης, σπανία μουσική φύσις και άκλόνη-
τον ρυθμικόν έντοιμον, εινε αι τρεις άδρώτεροι γραμμαί με τας ό-
ποιάς διαγράφεται η παριστοιτή φνοιογραμμία του μεγάλου καλλιτέ-
χνου. "Όσην κατάχρησιν λέξεων και άν κάμη καείς εινε αδύνατον ν'
αναπαραστήση την πραγματικότητα. Η σακροουόθα κριτική εις τοι-
αυτα καταπληκτικά φαινόμενα πάνποτε αποκαλύπτεται και σιωπά.

Όπωσδήποτε, αναφορικώς με την τέχνην, ν' αναφέρω μόνον δυο
ήκρονα να λέγονται από ανθρώπους κοσμογονισμένους και γνώσιος
των πραγμάτων.

— Εθρίσκω, έλεγε κάποιος μονόσλος εις κύκλον φιλομόσων, δι
ούτε ο Κόρτο, ούτε ο Ζανόερ, ούτε ο Γκοντιόροκν αποδίδουν με τόσην
αφθερίαν λεπτότητα τον Μόζαρτ, τον Ντεμπουσύ, τον Ραβέλ και με-
ρικόν άλλους, όπως ο δαιμόνιος αυτός 'Ισπανός πιανιστής. 'Αφήνω

δι η ψυχική συγγένεια με τόν Άλεξανδρ και τόν Ίνφάντι τόν κομιστό άπαρσάμλλον εις την διερευνηθεισαν των έργων των. Το τάλατόν του, χάρις και ποιησις, δημιουργεί εικόνας με χρωματισμόν και φαντασίαν άνοξάντηλον.

— Μόνον αυτά; τού άπαντῆ λογία δέσποινά. Έγώ νομίζω δι εκεί που άπεκαλύφθησαν αι ύπεροχοι ιδιότητες τού καλλιτέχρον είναι τό κομιστό του Μπετόβεν, η Ογγρικη Φαντασία τού Λιστ και η δυσκολοπάτη Ίταλιαι τού Μπαλακίρεφ. Ειδαιε με τί σαφήνεια και πλατύς ήχου (σοφροτέ που λέγουν οι μουσικολ) και με τί θερμότητα απέδωκε τας μεγαλοφυνείσ αυτές συνθέσεις. Αιτιά εινε κυρίως που τόν τοποθετούν εις επίπεδον ύψηλότερον τού Ζάουερ και των άλλων άρχαιολογικών λειψάνων.

— Α! κυρία μου, ο θανμασμός μάς εινε σεβαστός, δεν πρέπει όμως να έγγίξη και τα ύρια της χυδαιότητος. Κανείς δεν άρνείται δι ο Ίτοθρμι εινε ένας μεγάλος πιανιστής, ίσως ο μεγαλύτερος όλων που έπαιξαν άλλοτε εις τας Αθήνας. Αυτό όμως δεν είναι άρκειτόν να τόν τοποθετήση τόσο ύψηλά. Τα άρχαιολογικά λείψανα που εβπατε ήμπορεί να μη έχουν την υπική μεγαλοφύαν και την νεανικήν όρμην τού Ίτοθρμι. Έχουν όμως κάτι που δίδει μόνον ο χρόνος. Την αισθητικήν πείραν και τας κληρονομικάς παραδόσεις. Το είδωλον τού θανμασμού σας, σεπή μου δέσποινά, έχει οπαντιαν λαμπρότητα τόνου εις όλας τας δυναμικάς του έντάσεις, χειρίζεται τό περιάλ όπως άλλγοι πιανισται. Σχηματίζει με γραφικήν πλαστικότητα την φράσην. Έχει ακλόνητον ρυθμικήν σταθερότητα και εις τας τελευταίας υποδιαφοσεις τού ρυθμού και ψυχραιμίαν μέχρις ελαττωματιότητος, αλλά διά μέσον πολλών μουσουργημάτων που έπιτελεί τα χαθήματα αυτά αναδεικνύον περισσότερο τόν Ίτοθρμι από τόν δημιουργόν τού μουσουργηματος. Υπάσχον όμως και όρα — και αυτά εινε τό περισσότερο — που προσαρμόζονται αι τεχνικαι του εκδηλώσεις. Εις τα όρα αυτά ο Ίτοθρμι εινε άφθαστος εις την απόδοσιν και προγραμματικώς εβρίσκειται εκεί που τόν τοποθετείτε. Όποσδήποτε μ' όλα αυτά ο Ίσπανός καλλιτέχνης δεν παύει να εινε κολοσσός και κολοσσός που συνέτριψεν όλα τα είδωλα τού θανμασμού μας. Γι' αυτό καλά θα κάμουν οι πιανισται τού τόπου μας να μη παρουσιασθούν ποτε γλήγορα εις συναλλίας και μάλιστα με προγράμματα τού Ίτοθρμι. Ο κ. Καλομοίρης με την έκλογήν αυτήν ήκολούθησε τόν νόμον τού Κρόνον έφαγε χωρίς να τό καταλάβη τα παιδιά του.

Με την ευκαιρίαν αυτήν θα ήτο άδικον να παρασιωπηθή τό όνομα τού Έλληρος βιοτινός βιολιστού κ. Φρειδερίκου Βαλονίνη. Ποιός εκ των θαμώνων τού μελοδραματος δεν ένθυμείται τόν μικροσκοπικόν εκκεϊνον βιολιστήν που παρηκολούθει τόν πατέρα τον κάθε βράδυ ως μέλος της μελοδραματικής ορχήστρας; Το παιδάκι αυτό εις διάστημα άλλγου χρόνου εξειλήθη εις καλλιτέχνην τοιοϋτον όστις σήμερα να θεωρείται ως άπόλυτος κυρίαρχος τού όργάνου. Εις την πρώτην του εμφάνισιν με τό δύσκολον κομιστό του Μπράμς απέδειχθη δι έλνεσε και τα δυσκολότερα τεχνικά προβλήματα τού βιολιού και έχει εμβανόνει άρκετά εις την αισθητικήν τού ήχου. Εις τό κομιστό του Μπράμς, αν ένθυμούμαι καλώς, έπερέθη εις τεχνικήν απόδοσιν και αυτόν τόν κ. Ανταόδη.

Ν. Δ.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ θα δημοσιευτεί στα «Παρασκήνια Ν. Παρασκευά:

“Εκείνος που πέρσε
με σταυρωμένον χέρι...”

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΝΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Την κοινωτικήν ενός προλόγου, αντικαθιστούν αι γραμμαί που ακολουθούν. Η δέσις τους πιθανόν να μη είναι έντελής εδω, αλλά δεν μου ειναι και εύκολον να τας δημοσιεύσω άλλου, άφού δεν ειναι συγγραφεύς δημοσιογραφών ούτε και δημοσιογράφος συγγραφέων.

Το κύριον ελατήριόν μου δεν ειναι η διεκδικησις δαφνών και τίτλων (αυτά ειναι έχρηστα δι τόν τεχνίτην), αλλά η ανάγκη να συντελέσω με έργα και με λόγους, ώστε να άνακοπή ο κατήφορος τού θεατρικού μαρμαρού προς τόν όποιον τόσον ταχέως φερόμεθα. Ειναι η ανάγκη η αντιδρόσω καθ' ενός μαθεωτώτος τό όποιον, αν δεν όπισθοδρομήση τό κοινόν μας, τό άφήκεν όμως σίασιμον και την ανάγκην αυτήν την αισθητικόν ασφαλώς και πολλοί άγνωστοί άκόμη εις τόν φιλολογικόν μας κόσμον.

Επιθυμώ να αντιδρώσω κατά της άναπαρέτίας χαρακτηρισών και φιλολογικής άξιοπεπειθείς κρίσεων των, η όποια περιόρισε, απέκλεισε και ιδιοποίητη την κοινότητα της σκέψους και τού αισθήματος. Να αντιδρώσω κατά τού τρόπου καθ' αν αντιλαμβάνονται οι θεατρικαι επιχειρηματiai η καλλιτεχνικολ (;) διεκδύονται την συνεργασίαν των μετά τού συγγραφέως, ώστε να παύση να θεωρηται ο τελευταίος ούτος, ως γ ρ α φ ε ύ ς θνητός εκδόλιος να θρησείη και ιδεολογία και Τεχνήν, χάρις της όπωσδήποτε διδασκαλλίας τού έργου του και της άπολαψής μερικών ψυχάλων ποσούτων και τό έργον που συγγράφεται να κατατάξεται άνω άνωρίστου. Να αντιδρώσω άκόμη, κατά τού τρόπου με τόν όποιον οι ήθοποιοι αντιλαμβάνονται την έργασίαν των, ώστε να μη παρουσιάζονται προ παντός άμελέτητοι, άναμνηστικοι, κατά την εκτέλεσιν τού έργου, τα πάντα άπό τόν όποβόλεα, χωρίς να έχουν εισδόση εις την ψυχολογίαν τού χαρακτήρος που υποκρίνονται και χωρίς να λαμβάνουν επ' όψιν ότι, από της σκηνης δεν βυλιούν αυτοί, αλλά οι συγγραφείς. Πρέπει έπι τέλος να έννοηθή δι την μεγαλειότητα εδύνην την φέρει ο συγγραφεύς, ο δε θεατωάνης και οι ήθοποιοι με την ιδιότητα, την άπόλυτον, των πολυτίμων συνεργατών, ήφελον να φροντίσουν πως η άπυδώσεν πιστότερον εκείνο που ήθέλησεν ο συγγραφεύς να παρουσιάση.

Και έγραφα και θα γράφω δι τό θεατρον και όμιλώ ούτω δι αυτό, διότι δεν σπυδέομαι ούτε με τούς παλαιούς, ούτε με τούς νέους και διότι τώρα που φροσά κάποιός ελπιδοφόρος άνεμος, θα ήθελα να άναιχθή η ύδρα εις όλους τούς εδω και έξω Έλληνας, εκ των όποιων πολλοί θα άνηθούν να συμβάλουν όπωσδήποτε εις την θεατρικήν μας άνάρθωσιν και εκ των όποιων πολλοί ίσως θα μάς παρουσιασθούν ως πραγματικολ Έλληνες συγγραφείς με καθαρώς ελληνικήν ά έ ρ γ α ελληνικής έργασίας και συνειδήσεως.

Εις πολλούς οι λόγοι μου θα ειναι καθήκοι, αν όχι άλλο. Αλλά ύταν κανείς άπομαύλξη να έργασθη τιμίως, θαφαλέως, άγνώς, ούτε προσεταιρίζεται, ούτε έχει ανάγκην διανομής φιλοφρονησεων. Η άπόφρασις άλλως τε έχει ληφθή εφ' όσον δεν εβρίσκειται ο Έλλην Αντιστοιμει δι να προσέλη, διά τούτου, η ελληνική Comedie, ο όποφαινώμνος και όσοι έχουν την ιδίαν ιδεολογίαν με αυτόν, θ ά π λ η ρ ώ ν ο υ ν διά να παιχθούν τα έργα τους και θα κάμουν οικονομίας διά να τα εκδίδουν, αν ειναι πρότερον πεπεισμένοι δι αξίζον τας δυσιές αυτίας. Οι άλλγοι θα σιωπήσουν, θα άδιαφορήσουν, άλλ' ήμεις άποιεινώμεθα πλέον προς τούς πολλούς.

Και τόρα, επειδή δεν πρόκειται να συναχθή εδω εν επί πλέον ύπόμνημα, ως γνωσθή και η μικρά ιστορία τού παρόντος έργου, ήτις ει-

και η αφορηση των ανωτέρω και με την οποιαν ταυτο ελγει συνδε-
 δεμένον.

"Όταν το έργον εδραβεύθη, ενόμοσα δι' οι θεατρώναι μας θα ε-
 προθυμοποιούντο να το αναβιβάσουν. "Ήμουν, βέβαια, άφελής και η
 άφελειά μου καταφαίνεται εκ του άποτελέσματος των ενεργειών μου.

«Η ΘΥΝΙΣ ΒΕΝΗ ΔΑΜΑΣΚΟΥ»

"Άλλοι, το έκριναν άκατάλληλον δια το κοινόν μας, το κοινόν
 μας το όποιον είναι το μόνον θύμα όλης αυτής της σημερινής θεατρι-
 κής μας ρουτίνας. Άλλοι, καλλιτεχνικοί διευθυνται αυτοί, δέν έχουν ι-
 δεαν δι' τας ημέρας εκείνας διεξήγη κάποιος θεατρικός διαγωνι-
 σμός, εις κάποιον φιλολογικόν σύλλογον, άλλοι, ήθελον άλλως να τε-
 λειώγη η δευτέρα πράξις, η οποία εδραβεύθη ως είχε και όχι άλ-
 λος. Άλλοι, ήσαν άπηχολημένοι με την αναβίβασιν έργων "Αμερικαν-
 νών και... "Αστροαλών άκόμη συγγραφέων. Άλλοι, μου εξήτησαν το ό-

νομα, δηλ. την φίσμαν, την οποιαν δέν είχα και δια να σιματήσω
 έως εδώ, εξηκολούθουν με την ιδίαν άφελειαν να επιμένω ματαιώς,
 να άκούω όλα και να ήφισομαι όλας τας αναβολάς, τας ταπεινώσεις,
 τας άδιαφορίας.

"Η αιώνια άρχη του σταδίου πατιός άγνώστου συγγραφέως, θα
 μου είπουν. Ναι, άλλα επρόκειτο περι έργον κριθέντις εις επίσημον
 και σοβαρόν διαγωνισμόν και διακριθέντις δια την άξιοθαύμαστον ά-
 ληθώς σκηνακήν αυτού άριότηταν, (επίσημοις κ. Γ. Πάπ). Προσω-
 πικώς, έδεδώρον και θεωρώ δι, ένας οιοσδήποτε θεατρώνης, θά εϊ-
 χε την ύποχρέωσιν να αναβιβάση εν έργον που διεκριθη με-
 ταξύ άλλων και εν πάση περιπτώσει, θα έπεριμένα μικροτέραν δόσιν
 άδιαφορίας τουλάχιστον. "Ελάχιστοι εις τους θεατρικούς κύκλους ώ-
 μίλησαν κατά συνείδησιν, εν οίς οι κ. κ. Θ. Οικονόμου, Ν. Παπα-
 γεωργίου και τινες άλλοι.

Κατόπιν όλων αυτών των περιπλανήσεων, το έργον έπαιχθη εις
 το θέατρον Κυβέλης, εξασφαλισθέντων των έξόδων του θιάσου παρ'
 έμου.

"Ηθελα πολυ να δοκιμάσω την κρίσιν του τελειωτικού κριτού, του
 κοινού, και ταυτο, εδυνχώς, συνεχώρησε πληρέσεια προς την κρίνα-
 σαν "Επιτροπήν.

"Άλλοιαν γνώμη όμως είχαν η δημοσιογραφική—συγγραφική—
 κριτική μας και την επαύριον, ιδού τι έγραψεν η "Εστία δια του άρ-
 χισυντάκτου—συγγραφέως—κριτικού της :

"Υπό της "Ενώσεως των "Ελλήνων ήθοποιών" εδόθη χθες το
 βράδυ εις το θέατρον Κυβέλης το βραβευθέν εις τον Καλοκαιρινόν
 διαγωνισμόν δράμα του κ. Χατζηαποστόλου «Δύο Φωτιές».

(Ακολουθεί εν περιλήψει η ύπόθεσις του έργου).

"Επί της βάσεως αυτής ο συγγραφέας εατήριξε το τρίπρακτόν του,
 μη σιροούμενον, πράγματι, της στοιχειώδους θεατρικής εδουθμίας.
 "Άλλά του λείπουν πολλά. Στερείται ύψηλοτέρας πνοής, έχει διάλο-
 γον μετριώτατον, κίνησιν μειοεκτικην, πλοκήν άστορον. Το χειρότερον
 δέ είναι δι' λέγει και επαναλαμβάνει εις όλας τας πράξεις πολλούς
 αριθμούς και κοινοτυπίας. Το θέμα τοιοντοτρόπως, το όποιον εις χει-
 ρας δοκιμασμένον δραματογράφου θα έδιδεν ίσως άριον έργον, δέν
 έδωκε με την διαχείρισιν του συγγραφέως παρα μίαν εγγενή προσπά-
 θειαν.

«Οι πρωταγωνιστήσαντες κ. κ. Παπαγεωργίου και Λούης και ει
 κωστια Βώκου και Φιλίππιδου έπαιξαν θαυμάσια. "Ο κ. Χατζηαποστό-
 λου εκλήθη επί σκηνης επανειλημμένως.
 Α. Ω.»

Κατά τον τριτόν αυτόν, ο κριτικός της "Εστίας" ετέθη ύπεράνω
 της "Επιτροπής του Καλοκαιρινείου, άποτελεσθεσίσης εκ των κ. κ. Σ.
 Μενάου, Α. "Ενώλη και Γ. Πάπ.

Το έργον είχε υποβληθή και εις τον "Αθεράρειον Διαγωνισμόν,
 είχα δέ φροντίσει να ειδοποιήσω, άφελώς, τον εισηγητήν της "Επι-
 τροπής κ. Η. Νιρδάναν, καιτοι δέν είχα ύποχρέωσιν. Εις την εκθεσίν
 της όμως, το έργον δέν είχε ληφθή υπ' όψιν δέν είχε καν αναφερθή
 δι' επαίχθη μεταξύ άλλων εντός της ταχθείσης προθεσμίας. "Η "Επι-
 τροπή, άγνωστον διατί, το ήγνόησεν εντελώς και εδράβευσε το «Φνη-
 τανάκ» του κ. Η. Χόρν (σούδεμία άπολύτως αντίρρησις), άλλα και το
 μονόπρακτιον, «Το Πείραμα», του άρχισυντάκτου της "Εστίας, του
 κριτικού μου.

Το κοινόν, προς το όποιον απευθύνομαι, έχει, όσον άφορά το πα-
 ρόν έργον, άσχετά στοιχεία να κινή διατί ώμίλησα ως ώμίλησα ά-
 ριούτθως έξω προσώπων, ικανοτήτων και συμπαθειών, έξω και του έ-
 δικού σου άσχημ άτόμου και χωρίς να θέλω με το πρώτον μου αυτό
 έργον, να διακριθώσω όλους τους σιροφάνους της γής.

Απριλιος 1928.

ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

σ' ένα σπίτι την ώρα που ξεφυλάει ο άνθρωπος μέσα, οι συγγενείς και οι γειτόνοι ανεβοκατεβαίνουν μουγγά· έτσι έβλεπα έναν-έναν απ' άπέναντι να κατεβαίνει. Μου παρουσιάζονταν, από τη ζωή της σιγμής εκείνης, της δικής μου κι' αὐτοῦν, χωριστός ο γύρος του καθενός που δόγαινε από το χωριστό παρουσιαστικό μας. Τους κοίταξα μιά φορά και τους έβλεπα ύστερα με τη μνήμη μου πολλές φορές. Περίμενα ν' ακουστεί από το σπίτι το πένθος, περίμενα μιά κηδεία, περίμενα και τον εαυτό μου να παραιτηθεί από την αστυνομία, μα και τους συγγενείς της. Στην κάθε στιγμή περίμενα πολλές φορές, κι' ακόμα περίμενα. Στεκόμουν αποφασισμένος. Μανιακά το γύρω να μουνα περισσότερες φορές μόνος μου, απ' ό,τι ήμουνα μόνος μου. Οι περισσότεροι είχαν κατεβεί.

Σε λίγο άκουστήκανε χτυπήματα από πάνω. Ξακολοθήσανα στη σκάλα, χωρίς φωνές, χαθήκανε πίσω στη μάντρα, κι' από κει άκουγότανε μονάχα φωνές γυναικών. "Υστερ' από μιά ήσυχία, άκουστήκανε μέσα στο σπίτι θόρυβος και σιγανά κουβεντολογήματα.

Πέρασε ως μισή ώρα, που άξαφνα φάνηκε στο παραθύρι η 'Αλεξαντρούλα με πρόσωπο άνησυχο και φοβισμένο. Μούγνεψε με μιάς, το πάθημά της, κι' άμείως έφυγε.

Είδα το πρόσωπό της μελανιασμένο, με στενά και μακριά γδαρσίματα, που το πημμένο αίμα τ' άκοκκινίζει. Ωστόσο μου φάνηκε χαρούμενη, όταν έφτασε στο παραθύρι.

Το πρόσωπό της μου έμοιασε μ' εκείνες τις εικόνες των μοναστηριακών αγίων, που τις έχουνα ζώσε στο πρόσωπο οι τσοπάνηδες.

Ο έρχομός της μ' ήσυχασε κι' όλα τ' άπερασμένα μας, ζωντανέψανε μπροστά μου, με μιάς.

Γύριζα άδιάφορος στο χωριό, για διάφορες ανάγκες, και νιά ν' άκούσω κάτι για κείνη. Μιά λέξη έστω, που να την είπε κάπου, μιά λέξη για το σχολείο που σ' άφτό θά ζωνανήγαινε.

Με τέτοιες ατίτες έβρισκα πάντα δικαιολογίες για ν' αναβάλλω μέρα με την ημέρα το φευγιό μου απ' το χωριό.

Μιά φορά ένας απ' τους συγγενείς της έκατσε κοντά μου και με κοίταζε με περιφρόνηση, έτοιμος ν' άστομίσειε κάτι. Μ' έλο που τον είδα να στέκει έτσι, τον αίστανθήκα σα νάτανε ένας άνθρωπος που μ' είχε υποχρεωμένο.

"Όπου πέραγα άκουγα τις γυναίκες να κουβεντιάζουνα· σιγά μαζύ με τις γορές.

"Όπου κι' άν βρισκόμουνα, στο νού μου, είχα τ' άπαράθυρα κείνου του σπητιού.

Μιά νύχτα άπαντώντας ένα τετράγωνο έρριξα σ' άφτό, χωρίς να ξέρω το γιατί, ένα βλέμμα γιομάτο πόθο.

Μιά μέρα φανερώθηκε στο παραθύρι η 'Αλεξαντρούλα, κοιτάζοντας γύρω φοβισμένα και μου φώναζε στο δωμάτιό μου βαρυνιασμένα: "Μα με πίνε στην πραιστούσα· στο σχολείο και δαγκώνοντας το δάχτυλό της, έφυγ' άμείως.

"Όλη κείνη την ημέρα, γύριζα έξω απ' το χωριό στον κάμπο. Μου φάνηκε την ημέρα εκείνη ο κάμπος σαν κάτι πούδα για πρώτη φορά.

"Άρχισα κει να τραγουδιό κομμάτια απ' τ' άτραγούδια που ποτέ μου δεν είχα τραγουδήσει.

— Δεν μοιάζω σε τίποτα, είπα ξαφνικά μέσα μου — με κανέναν άνθρωπο. Μα όποιος περάσει από δω κι' ο πιο υποκόντριος θά κενέσει γιαφτό τον τόπο.

"Ένας γέρω-βοςχος έρχότανε με τ' άβόδια του. Κάθισα χάμου κοιτάζοντας τ' άβόδια του όπως πηγαίνανε, κάτω. Και ίσα πέρα, ο ήλιος, μεγάλος κι' όλόχρυσος, άκουμπούσε στη δύση, χρυσώνοντας το δρόμο και φωτίζοντας τ' άβόδια των βοδιών.

Άντρογυναίκες και κορίτσια ζυπόλητα βγαίνανε απ' τ' άσπαρτά. Στην έξοχη κάθε μέρος μούφερνε και ξεχωριστή ευχαρίστηση. Σ' άφτό το μέρος ο νοός μου έλεύτερη έτρεχε στην 'Αλεξαντρούλα, και το πρόσωπό της τ' άβλεπα ζωντανά.

Και τί δέ θυμόμουν όταν τη ζωντανέβα.

Θυμόμουν που περίμεν' άντικρύ, θυμόμουν τ' άπαράθυρα· ω, τί ντραπή, τί φόβους, τί άσθανόμουνα θυμούμενάστα, σαν έβλεπα άντικρύ μου το μεγαλείο του κάμπου, και το μεγαλείο μιάς μικρής πέτριτσας άκμης.

"Άρχισαν όλα ως και τ' άπαράθυρα του χωριού να πέρουν πιά άξια, κι' άξια μεγάλη, άφτά, που όταν την πρόσεμνα δεν τ' άσλλογιόμουνα.

Τό βράδυ, σαν βρέθηκα σιμά στο ποτάμι ήμουνα άπαρηγόρητος.

"Άχ! τί μούφερνε ο χωρισμός· τί μούφερνε. Τ' ά πάντα άραία. Ξανακάλισα σε στιγμές κι' όλα τ' άπεραγα σα μικρό σταθμό για να ξανάβρω πάλι ό,τι μούδινε η μικρούλα.

"Ό,τι μ' άπασχολούσε, με το χωριό σαν ήμουνα στον κάμπο, μόλις πατούσα το χωριό, δεν ήθελα να το βλέπω.

Πότε μέπαινε στον κάμπο καύμας και ποτέ έχλαιγα γιατί βρισκόμουν μακριά της. Αποφασιστικά δεν ήθερα τί να κάνω.

Πολλές φορές στάθηκα στη γέφυρα, κοιτώντας το νερό του ποταμού. Πολλές φορές πέθαινα για να τρέξω στο χωριό... και πάλι πέθαινα γιατί δεν γινότανε εκεί ό,τι μέκανε σ' άφτό να τρέξω.

Στον κάμπο ζούσε η έφτυχία μου. Στον κάμπο κι' έγω ζούσα.

Την άλλη μέρα το πρωί καθόμουνα κλεισμένος στο δωμάτιό μου, σκιαγμένος μη με ιδει και μη με μάθει κανείς.

Στο σπίτι της 'Αλεξαντρούλας δεν άκουγότανε φωνή. Κι' η πόρτες όλες κλειστές. Τί θάέγαινε κι' άν τις ξυναίδω;

Της νύχτας ο φωτοστεφανος τ' ουρανού έστρεψε πάνω στο σπασμένο χωριό. Κοίταξα τις κορφές των σπιτιών, των δέντρων, που άγγίζανε το φωτοστεφανο, σα νάντουσαν πράγματα ζωντανά, κι' άς μου θυμίζανε νυχτερινές εικόνες δέντρων του νεκροταφείου, κι' άς μου θυμίζανε θάνατο.

"Άσφαγα το πρωί-πρωί απ' το χωριό...

Μέκανε απ' άφτό να ξεκολλήσω, η σκέψη, πως ό,τι ζήσαμε, θα πέθανε, μονάχα όταν πεθάνουμε έμεις κι' όλα όσα μας γύρωσαν.

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

Η 7η ΣΥΝΑΓΧΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΟΔΕΙΟΥ

Είναι γνωστό το ιστορικό της 10ης συμφωνίας του Μπετόβεν, που τόσο επροκάλεσε θόρυβο και πολύ φροσικά, άφού ο μεγάλος διδάσκαλος δε συνέθεσε παρά 9 συμφωνίες. Ο Κάρολ Μύλλερ Μπεργχάους είχε την έμπνευση και τη φιλοδοξία να εννοχητηρώση το κουαρτέτιο σε πύο έλ. του Μπετόβεν και να υποβάλη τη σχετική εργασία του στην κρίση του γνωστού πιανίστα και θεωρητικού Χάινς Μπέλλωφ (1830—1896), τότε διεθυντού της Βασιλικής Όρχήστρας του Μονάχου, ο οποίος ένθουραίστηκε τόσο πολύ, ώστε ν' αναλάβη να την παρουσίαση δημοσία ως 10η συμφωνία του Μπετόβεν.

Το γεγονός όμως αυτό έγινε άφορη μιάς σωστής άνασπατώσεως και τόση ήσαν η άντιδραση των συντηρητικών μουσικών κύκλων της Γερμανίας, που έχαροατήριζαν το τόλμημα, πράγματι, του Μπεργχάους ως μίαν άσέβειαν εναντίον της μνήμης του Μπετόβεν, ώστε ο Χάινς Μπέλλωφ ν' αναγκασθή να παραιτηθή της δημοσίας επτελέσεως του έργου.

Το έργο αυτό, λοιπόν, επτελέσθημε για πρώτη φορά, και ίσως σ' όλη την Εύρώπη, στον τόπο μας χάση στον κ. Μητρόπουλο, έναν άληθινό καλλιτέχνη, που έχει την ένθυρία να συνοδεύη τα φροσικά προσόντα του με μίαν άσύγκριτη τεχνική κατάρτιση, με μιά πλήρη γνώση της μουσικής ιστορίας και έπιστήμης. Και το έργο αυτό άρσε—θάρμα, μα την άλήθεια, με άν άκόμα άρσε από μίαν άυταπάτη, άπλωος, του κοινού μας — άρσε τόσο, ώστε να επαναληφθή και στην 7η συμφωνική συναλία του 'Ελλ. 'Οδειού.

Για την περίφημη 10η συμφωνία ως έργο του Μπετόβεν δε θα μπορούσαμε να κάνουμε πλατύτερο λόγο, γιατί, όσο κι' άν διατηρή το πνεύμα και το χαρακτήρα του διδασκάλου, η εννοχητηρώση της όφείλει στον Μπεργχάους. Ομολογούμε άκόμα δι για τη μεταφοράν αυτή θα χρειαζόταν ένα άνίατημα σαν του Μπράμς ή του Ρέγκερ τουλάχιστον και πως όσηδήποτε εδλάβεια κι' άν παραδεχθή κανείς στην προσπαθεία του Μπεργχάους, αυτή δεν παύει ναχη τη μειονετικότητα κάθε επεξεργασίας. Φαντασθήτε το «Φάουστ» του Γκαίτε μιντιστορηματοποιημένο, ή το «Ρασκολνικόφ» του Ντοστογιέφσκη δραματοποιημένο. Είναι όμως έξω από κάθε συζήτηση, πως η συμφωνική μορφή του έργου αυτού είναι υποθερηματική κι' άπαράμιλλη. Κι' άκόμα είναι άναμφισβήτητο πως ό,τι κυρίως ένδιαφέρει στα έργα του Μπετόβεν δεν είναι η έξωτερική μορφή τους, ή μανιέρα του μουσουργού.

γού, το ελεύθερο σπύλ που δημιουργήσε σ' αντίθεση της αδοιμαχίας αν-
τεσοικτικής μανιέρας του Μπέρλ, αλλά η εσωτερική σύνθεσή τους, το
είδος και το ποίον της διαθέσεώς τους, εκείνο που θα μπορούσε να
πλη κανείς «εμπνευσή». Κι' αυτή στον Μπετόβεν είναι τόσο πληρω-
τική, ώστε πολλά μικρότερα έργα του, συνάτως λ. χ., νάχουν σωματι-
νωμένα τα στοιχεία ενός μεγάλου συμφωνικού έργου. Έτσι και το
κουαρτέτιο σε ντό ελ., που διαφορετικά δε θα μπορούσε, φυσικά, να
ώδηση τη φιλοδοξία του Μπεργκχάους. Ως το τελικό του τόλμημα.
Γιατί όσο κι' αν έγιναν οι αναγκαίες τροποποιήσεις, τα λάι μοτίβα,
το ψυχικό όλικό, να πούμε, του κλασικισμού του Μπετόβεν, διατηρή-
θηκε απρόσβλητο στην εργασία αυτή του Μπεργκχάους.

Υστερ' απ' αυτά δε τα ξέραμε, να την αλήθεια, πώς θα δικαιο-
λογήσαμε μια μεμονωμένη πολεμική, που έγινε εναντίον του κ. Μη-
τροπούλου, ο οποίος, στο προκείμενο, δεν έκανε άλλο παρά να παρου-
σιάση μια ξένη εργασία σοβαρότατη, χωρίς να ευνόχεια, επειδή ο
Μπεργκχάους έιχε να κάνει ότι θα σκεδίων, βέβαια, περισσότερο
στην ψυχούνηση ενός Μπερλιόζ ή ενός Μπαχ. Έμεις τουλάχισ-
τον αισθανόμαστε το καθήκον να του στίξουμε το χέρι. Ακόμα αιθα-
νόμαστε το καθήκον να πούμε και δυο λόγια για τον ίδιο, γιατί ο κώ-
μιος σκοπός μας ήταν αυτός κι' όχι ν' ασχοληθούμε διεξοδικά με το
πρόγραμμα της συναλίας, που συνεπλήρωσαν οι πολλοί γνωστές, άλ-
λωστε, «Veritalions Symphoniques» του Φρανκ και το συμφωνικό
ποίημα «Μαζέπας» του Φρανκ Αίστ.

Και τα δυο αυτά λόγια δεν αφορούν ούτε το συνθέτη κ. Μητρο-
πούλο, που δεν γνωρίζουμε, άλλωστε, παρά τα έργα της πρόδικης νεότη-
τός του, ούτε το βιβλιοδόξο. Αφορούν το μαέστρο κ. Μητροπούλο, που,
χωρίς καμμιάν υπερβολή, είναι και μοναδικό για τον τόπο μας. Γιατί
μαέστros δεν είναι απλά ο γνώστης της οργανικής σχέσεως ενός
συνόλου, που διευθύνει σύμφωνα με το γράμμα του βιβλίου του. Είναι
και περισσότερο από έναν απλό μηχανισμό, από ένα ρυθμίμετρο. Για-
τί ο μαέστρος, ο αληθινός, είναι εκείνος που συντονίζει το σύνολο προς
μια ένια γραμμή και που του δίνει μια ομοιογενή έκφραση, έκ-
φραση που δεν είναι απόρροια της ατομικής του προτιμήσεως ή προ-
τιμούλλας, αλλά μιας βαθειάς αντικειμενικής μελέτης, που τον οδηγεί
στην πλήρη κατανόηση εκείνου που πρόκειται ν' αποδώσει. Γιατί τέλος
τέτοιοι μαέστros είναι κι' ο κ. Μητροπούλος, που δεν συγκινείται ούτε
παρασύρεται από την κατανόηση αυτή, που θα τον ένωσση στην
αίτιαση και που πρέπει. Και γι' αυτό στην προχθεσινή συναλία ακού-
σαμε πραγματικό Μπετόβεν, κι' ως ήταν επεξεργασμένος από τον
Μπεργκχάους. Γι' αυτό ακολούθως ύστερα το «Μαζέπα» του Αίστ
βρεθήκαμε ξαφνικά σε μιαν άλλην αιμόσφαιρα, έντελώς διαφορετική,
τόσο διαφορετική όσο διαφορετικός είναι από τον υψηλότερο έρμηνευ-
τή του ανθρωπίνου πάθους, τον αλάνιο Μπετόβεν, ο μέχρις ακροβατι-
σμοῦ δεξιοτέχνης Ούγγαρέζος πιανίστας, που και στα συμφωνικά α-
κόμα έργα του φανερώσει περισσότερο το σφόν αρμονία από τον εμ-
πνευσμένο ποιητή. Γι' αυτό, τέλος, βλέποντας τον κ. Μητροπούλο να
διευθύνει, ο νάχαμε την εντύπωση πως κανείς από τους εκλεκτούς
του Έλληνικού Ωδείου δεν έπαιζε, αφού όλα, όλα τα όργανα τόπαιζε,
διευθύνοντας, ο ίδιος.

Λ. ΚΟΥΚ.

ΠΑΡΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΙ ΚΙ' ΑΓΝΩΣΤΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ. — Νά ένας καλλιτέχνης που γιατὸν
ὁ Ρόση, εἶπε ὅταν τὸν εἶδε νὰ παίζει τὸν τελευταῖο ρόλο σὲ μιὰ
παράσταση τοῦ θιάσου τοῦ Δ. Ταβουλάρη—Eccle l'artista. Κι' ὁ Πε-

τριδης, ἀφ' ὅπου ἐνοικιάθηκε τὸν
«Βασιλέα Ἀθῶν» καὶ τὸν «Έργο»
τοῦ Φόξ, ἀφ' ὅπου πὸν δίδαξε τοὺς
«Έλληνες τοῦ 890, τί θὰ πει ἀληθι-
νὴ τέχνη, ἔπαιξε θῦμα τῆς ζήλειας
τῶν συναδέλφων του, πὸν γιὰ νὰ
τὸν ἐκκληρίσουν καὶ γιὰ νὰ πᾶσει
δὲν ἔπαιξε — δηλ. νὰ πεθάνει ἀπὸ
μαρασμό — διαδύσασε δι' εἰνε με-
κρῆς, ἀφ' ὅπου πῶπαιε γιὰ νὰ παίξει
καλλιτέρα καὶ γιὰ νὰ ξεχνᾶ τὰ φαρ-
μάκια τῆς φτώχειας καὶ τῆς δυστυ-
χίας του.

ΣΟΦΙΑ ΝΕΡΗ. — Πέθανε σ'
ένα ἀκούσι σὲ Ἀγριο γρηά, ἑβδο-
μῆντα χρονῶ, ἡ Σοφία Νέρη, ἀρτὴ
πὸν δόξασε τοὺς ποιητὰς τῶν κλα-
σικῶν ἔργων, ἀρτὴ πὸν ποιοῦσε

σὰ δικό της τὸν λόγο τῆς κάθε ἡρώνας των.

Τὰ χρόνια περῶσανε καὶ κείνη πὸν στὰ δέκα χρόνια μέσα μιὰ
φρατὴ τῆ θυμούνται, γιὰ τί ἔιχε, σήμερα αἰσιο θὰ πεθάνουν καὶ μιὰ
ζωὴ πὸν με τῆ δυστυχία τῆς καὶ με τῆν τέχνη τῆς θὰ συγκινούσε τὸν
δνειροπόλο νεο, θὰ μείνει ἀγνωστὴ.

Ὅπως κ' ὕστερα ἀπ' τῆ ζωὴ τῆς δὲν εἶνε τυχρῆ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΥΡΗΣ. — Σὲ μιὰ γωνιά τῆς ἐκκλησίας τοῦ
«Αἰ-Γιῶργη τοῦ Καρῆ» τὴν ἑσπᾶ πὸν βραζαν τὸ φρέσκο τοῦ Κων-
σταντίνου Χρηστομάνου, ἑνας ἀνθρώπος ξεχάστηκε κεί, κλαίγοντας.
Ἀφ' ὅπου εἶταν ὁ Νίκος ὁ Κουρῆς, ὁ τιμημένος ἀπ' τὸν Κωνσταντῖνο
Χρηστομάνο κι' ἀπ' τὸν Θωμᾶ Οἰκονόμου καὶ πὸν πὸν ὁ τιμημένος
ἀπ' τῆν Τέχνη. Ὁ ἀπλοϊκὸς ἀφ' ὅπου ἀνθρώπος εἶτανε μεγάλος καλλι-
τέχνης ἦταν ὁ Ὑποκριτῆς.

Ὁ ἀληθινὸς Ὑποκριτῆς. Ὅλοι οἱ χαριζήτες τοῦ ταιριάζουν
καὶ ὅσοι δὲν τοῦ ταιριάζουν, τοὺς ταιριάζε ἀφ' ὅπου. Γιὰ τοῦτο, ἔμεινε
ὁ ἰδανικὸς Ἀρχιδιάκος τῆς Μαργαρίτας Γκιουιέ, ὁ χαριτωμένος
Μπέμπης τῆς «Θείας τοῦ Καρόλου», καὶ ὁ μοναδικὸς Ἀββᾶς τῆς «Λε-
κουθρέου». Καὶ ὅμως ὁ Κουρῆς πέθανε σὲ Πολιτικὸ Νοσοκομεῖο ἀπ'
τὴν ἀνέχεια, ἀφ' ὅπου πὸν τῶς καὶ τῆν ὄρου τοῦ θανάτου του, σωματιοθανῶ-
ται, γιὰ τί εἶχε μέσα του τὴν ἀληθινὴ ντροπὴ πὸν διακρίνει τοὺς με-
γάλους, γι' ἀπ' ὅπου κι' εἶπε τὰ σπαρακτικὰ ἐκεῖνα λόγια σὲν ἀδελφῶ
του, πὸν ὅπου τὰ ἀκούσει θὰ ντραπεί γιὰ τί εἶναι ἀνθρώπος : ὄχι,
μὴν τρέξεις σὲ σωματοεῖο γιὰ τὴν κῆσα μου, δὲν θὰ τὴν ἀγαθῶσουν
γιὰ τί τοὺς χρωστῶ ἔξη μηνιάτικα (6 δραχμῆς).

ΜΕΡΟΠΗ ΡΟΖΑΝ. — Νά μιὰ καλλιτέχνη πὸν πῶπαιε γι' ἀρ-
τὴ ὡς καὶ θέατρο νὰ παίξει τὸ Κράτος. Καὶ ὅμως περῶσανε ὡς καὶ
συνηθισμένο μέσα σὲν προπεύουσα, ἂν καὶ παίζει στὰ καλλιτέρα θέα-
τρα καὶ ὁ λόγος γιὰ τί δὲν ἔπαιζον ἀνθρώποι πὸν καταλαβαίνουν ἀπὸ
τέχνη καὶ ἀπὸ εὐλικρίνεια.

Γιὰ τί ἡ Μερὸπη Ροζάν, ἡ κομῆ καὶ νέα ἀρτὴ γυναίκα, με τὸ σπᾶ-
νιο σῶμα καὶ με τὸ πὸν σπᾶνιο χέρι, παίζει ὄλους τοὺς τύπους τῆς
γυναίκας καὶ μέλιστα τὸν πὸν δόσολο, τῆς γρηῆς.

Και την βλέπεις να παίζει εκατό γαίες και να νομίζεις πως την κάθε μία άλλη ήθοποιός την παίζει. Γιατί την δύναμή της δεν την βάζει μόνο στο ντύσιμο και στην φάτσα που είχε πάντα σύμφωνα με τον χαρακτήρα που παίζει, μα στο να ζει τον κάθε χαρακτήρα που υποκρίνεται.

Τιμή στο Έλληνικό Θέατρο γιατί κλείνει στο σύνολό του τέτοιες καλλιτέχνιδες, μα και ντροπή σε κείνους που δε διαλαλούν τέτοιες αξίες.

ΤΥΠΟΙ

ΚΑΤΙΝΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. — 'Η Κατίνα δεν είναι γυναίκα. Όχι γιατί ντύεται σαν άντρας, όχι γιατί φοιμάει παργιλέ παλζόνιας με το κομπολόι της, μα ούτε και γιατί έχει πόνητους σιά διάφορα παιχνίδια. 'Η Κατίνα είναι άντρας στην καρδιά και μάλιστα απ' τους πολλούς παλιούς πόνητα εθνομικά αιδώματα και προ πάντων φιλότιμο και φιλότιμο και πίστη. Νά κι' ο λόγος πουναι αξιογάπητη, νά κι' ο λόγος που την έχουν κρυφά καμάρι όλες η τάξεις. Ός κ' η τάξη των καυκαλήδων και η τάξη των αναταδέχτων πλονοίων.

'Εδώ ταιριάζει να πει κανένας. Μιά ναι η Κατίνα.

Κ' η Κατίνα είναι ήθοποιός και πότε-πότε κ' υποβολεύς, μα πολύ σπάνια δουλέβει. Κι' ο λόγος γιατί δε μονιάζει με κανένα ήθοποιό. Την ανωσύνη που υπάσχει μέσα στο θέατρο η Κατίνα δεν τη σηκώνει. 'Η 'Αγάπη είχε το ιδιωκό της, για το ίδιο δε γίνεται κηδεία η δουτύχημα σ' ήθοποιό που να μην πάει να βοηθήσει.

'Αντιόγυνα μαλωμένα ξανασιμύει κι' άλλα χωρίζει με το λόγο της. Της άρθεσι να φροντίζει τον κάθε γνωστό της, να του δείχνει το καλό όχι για να κερδίσει κάτι, μα για το έτσι, γιατί αλλιώς της φαίνεται βροστή η ζωή.

ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΔΙΑΜΑΝΤΗ. — 'Η Βιργινία έχει καλή καρδιά, μα όχι για τους δεν την παινέθουν διαρκώς. Ούτε και για τους σαρπαίνουν γιατί έλαχε νάν' άμύλητοι από χαρακτήρος. Της Βιργινίας της άρθεσι να την λυπούνται, γιατί λέει και κάθε μέρα σιτός συνάδελφους της δι' είναι άρρωστη. Κι' όταν θέλει να δικαιολογήσει το σόζάκι της, στο κερφενείο των ήθοποιών, μαρτυρούνται και λέει πως της πέθανε κάποιος. Της άρθεσι να την προσέχουν κι' διο για δάφτηρε να μιλούν. Κάθε τόσο φαντάζεται πως είναι Τροβιάτα, η Σαλώμη, Μπερλίτι, η Μπορέλλι και φέρονται όπως εκείνες.

Το πρόσωπό της γίνεται λάσπιχο όταν κοιτάζει. Γιατί όταν κοιτάζει έναν που της μιλά, άλλους κιαλάει γύρω της μ' άλλη έκφραση, για να δει τί εντύπωση του κάνει.

Κάποτε έλεγε πως της σπάσανε για τα πολιτικά δάδεκα δόντια (άρθ. 12) κ' έτσι που τάλεγε, θαρροδους πως είναι αλήθεια. Τόσες φορές τάχε πει — ετσιω κ' εκ περισσοῦ — που κι' άρτη η ίδια το πιστεψε πως είναι αλήθεια.

Διαμαρτυρικά ποτέ δεν βάζει άπάνω της γιατί πάντα βροχουνται, άπος λέει, στο ενεχειροδανεωτήριό, κι' όταν τη ζητούν ως πρωταγωνίστρια σε εργασία, όποια, όποια, κλαίει κι' οδύρεται κι' άρνιέται, προκειμένη δι' τα χόρηματα που της προσφερον δεν φθάνουν για να ξεσκλαβώσει τα διαμαρτυρικά της, ενώ στο βάθος το κάνει για ν' ακούγεται πως είναι περιζήτητη. Την έφραγε πιά το κερφενείο. Κ' επειδή δεν έχει να πάει πουθενά άλλο, σ' άρτο νυχιοξήμερώνεται, γιατί φαντάζεται σι' αληθινά πως μέσα κει υπάσχει κάποιος που δεν τον ξέρει, που θυσιάζει γιατη, μα και που ντρέπεται να της το πει.

B. A. M. S.

ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΟΛΟΙ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

Μετάφρασις και Προλεγόμενα
Κωνσ. Χ. ΣΥΡΡΟΥ

ΕΡΓΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ Ο ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ ΟΦΕΙΛΕΙ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΙΤΕΡΟΝ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΦΗΜΗΣ ΤΟΥ
Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΔΕΣΜΑΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ ΜΕ ΟΛΗΝ
ΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΝ ΤΗΣ, ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΓΙΑ
ΕΡΓΟΝ ΔΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΝ, ΣΥΝΑΡΗΑΖΟΝ, ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΟΝ
ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΙΝΗ ΚΑΝΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΗ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΔΕΙΑ ΤΗΝ

ΘΑΪΔΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ "ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ,"

ΟΣΤΡΟ

ΑΛΗΘΙΝΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΜΗΣΚΟΤΑ ΜΕ ΠΑΝΤΟΤΕ
ΝΩΠΙΟ ΒΟΥΤΥΡΟ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ

Πρατήριον Μητροπόλεως 44. Έργαστάσιον Τέρμο Καρόλου.

GALERIES MODERNES

ΕΡΜΟΥ 78 ΓΚΑΛΕΡΙ ΜΟΔΕΡΝ 78 ΕΡΜΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΑΡΙΣΙΝΩΝ ΜΟΔΕΛΛΩΝ

Ύφασματα μεταξωτά, μάλλινα, βαμβακερά, βελούδα
Μπλονιερή, άρώματα. Ό,τι πωλείται εις τα καλύτερα
Ευρωπαϊκά Καταστήματα.

ΖΩΝΑΙ

ΚΟΡΣΕΔΕΣ

ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΥ ΚΟΜΨΟΤΗΤΟΣ

ΚΑΙ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΣΤΕΡΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΕ ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΥΛΙΚΑ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΣΑΚΑΛΗ - ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

ΜΟΖ-ΖΟΖ

ΔΟΣΤΟ-ΟΚΛΩΣ

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ

ΜΟΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΕΤΟΙΜΑ ΠΑΛΤΑ ΣΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΣΑΣ

Εις τὸ

ΑΓΓΛΙΚΟΝ

Ὁδὸς Βεραζέρου (Στὰ Φέξη 2)

ΠΛΟΥΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΠΑΛΤΩΝ ΡΕΓΚΛΑΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΚΤΕΛΩ. ΪΣΤΙΚΩΝ

ΤΑΚΗ Δ. ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ

Παράδου Ἀγ. Ν. κολών (παρὰ τὴν πλατῆα ποταμοῦ)

Ἐκτελοῦνται ἐπιτελωνισμοί, ἀποστολαί,
φορτώσεις καὶ πᾶσι τελωνειακὰ ἔργα.
αἰ.

ΤΑ ΓΛΥΚΑ ΣΑΣ,

ΤΙΣ ΤΟΥΡΤΕΣ ΣΑΣ,

ΤΑ ΓΑΛΑΤΟΜΠΟΥΡΕΚΑ ΣΑΣ,

ΤΟΥΣ ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΔΕΣ ΣΑΣ,

ΤΙΣ ΠΑΣΤΕΣ ΣΑΣ

ΣΤΟ ΜΕΓΑ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΑΒΕΡΩΦ

61-ΣΤΑΔΙΟΥ-61

Ἀθήναι

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΖΥΘΟΠΟΙΕΙΑ

ΟΛΥΜΠΟΣ-ΝΑΟΥΣΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

44-ΓΕΡΑΝΙΟΥ-44

ΖΥΘΟΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ

ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ, ΑΝΩΤΕΡΟΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ

ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΜΙΛΛΟΣ

ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ

THE ACROPOLIS ORIENTAL CARPET CO

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΤΑΠΗΤΩΝ
 ΣΠΑΡΤΑ - ΠΕΡΓΑΜΑ - ΣΙΒΑΣ - ΒΕΛΟΥΧΙΣΤΑΝ - ΒΟΥΧΑΡΑ Κ.Λ.Π.

ΕΠΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΑΔΕΛΦΟΙ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ & ΣΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 9^Α ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφωνον 3-28.

Η ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ
 ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑ
 ΟΔΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ
ΚΑΛΤΣΩΝ

Bertini

Marque Déposée

ΧΡΩΜΑΤΑ DERNIER GRI

Αποκλειστική Πώλησις

Διανικώς και Χονδρικώς

εις την

ΑΠΟΘΗΚΗΝ ΨΙΛΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

ΝΤΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΤΙΟΥ & ΣΙΑ

5 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΠΝΙΚΑΡΕΑΣ - 5

